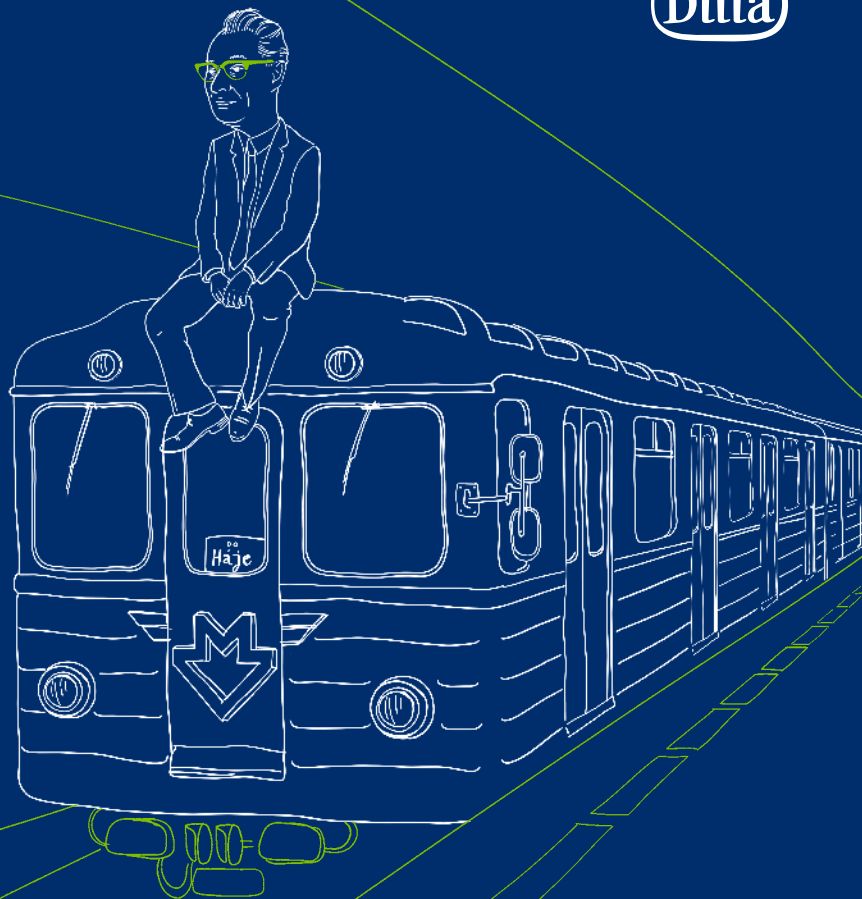

ZPRÁVY 2023

JARO

Ukončete výstup a nástup, dveře se zavírají.
Příští stanice... Moře zapomnění...

VEČEŘE S NOVOU HROU 2023 #1

Servírujeme tříchodové menu a hned několik nových her!

Další díl speciální edice scénických čtení. Originální koncept divadelní degustace představí čtyři krátké hry současných autorů, které vznikly přímo pro tuto příležitost.

11. března 2023 ve 20:00 ve Vile Štvanice

Režie: Monika Hliněnská

Autoři: Hana Lehečková, Jana Montorio Doležalová, Ondřej Novotný, Eliška Říhová

Vstupenky na gout.cz.

OBSAH

Kontakty	2
DIVADELNÍ ODDĚLENÍ	3
Informujeme	3
Rozhovor	12
Premiéry	16
Nabízíme – České hry	20
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	28
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	40
HUDEBNÍ ODDĚLENÍ	42
Premiéry	42
Informujeme	43
LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ	44
Informujeme	44
MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ	45
Zastupujeme	45
Rejstřík	48

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 143/1,
190 00 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL

Mgr. Jan Barták

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Eva Kraupnerová

tel.: 266 199 813

Ústředna:

tel.: 283 891 587

Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

Mgr. Marie Špalová

tel.: 266 199 861

Mgr. Helena Singh Eliášová

tel.: 266 199 823

Mgr. Andrea Raušerová

tel.: 266 199 837

půjčování textů amatérům

Adéla Krausová

tel.: 266 199 829

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Helena Pavlíková

tel.: 266 199 816

referent pro tuzemsko

Jitka Tomešová

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

Erika Svobodová

tel.: 266 199 866

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Alžběta Široká

tel.: 266 199 841

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

Jan Rychta DiS.

Ondřej Šárek

tel.: 283 893 709

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

Tomáš Herold LL.B.

tel.: 266 199 862

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

Jana Junová

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

Šárka Procházková

tel.: 266 199 819

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

JUDR. Andrea Chaibiová

tel.: 266 199 865

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

Barbora Chovancová

tel.: 266 199 834

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.

E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz

Na webové stránce www.dilia.cz naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

DIVADELNÍ GRANTY DILIA NA ROK 2023 UDĚLENY

Vyhlášení výsledků

Agentura DILIA pokračuje také tomto roce v podpoře mladých českých autorů a divadelníků. Letos jsme grantové řízení určené pro studenty vysokých uměleckých škol vypsalí již po čtrnácté (viz www.dilia.cz/granty). Těší nás, že studenti projevují zájem o současnou dramatikou, často navíc sami píšou hry, které mají perspektivu uvádění i v dalších divadlech. Vedle oblíbených scénických čtení, z nichž některá jsou součástí větších cyklů a velmi ambiciózních projektů, se studenti nebojí současnou dramatikou uvádět také jako regulérní inscenace, což je velmi povzbuzivá tendence. Řada studentů navíc připravuje projekty nad rámec studijních povinností a snaží se hledat prostory pro realizaci mimo školní půdu.

V letošním grantovém řízení bylo podpořeno celkem 8 projektů:

Mlčenlivé volání – inscenace původní české hry – VOŠH Praha (5.000,- Kč)

Není nám to jedno – inscenované čtení dvou divadelních her – PPF Opava (5.000,- Kč)

Pešková – inscenace původní české hry – DAMU Praha (12.000,- Kč)

Dvoji zákon – site-specific inscenace hry Karola Sidona – DAMU Praha (10.000,- Kč)

Salón původní tvorby – festival scénického čtení původní autorské tvorby – JAMU Brno (15.000,- Kč)

Peer Gynt – absolventská inscenace autorské adaptace dramatu Henrika Ibsena – JAMU Brno (10.000,- Kč)

Projekt Mosilana – site-specific inscenace původní autorské hry – JAMU Brno (8.000,- Kč)

Goodnight Nobody – inscenace nového autorského textu – JAMU Brno (5.000,- Kč)

Grantová komise rozdělila celkem 70.000,- Kč.

Gratulujeme!

MŠ

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA JIŘÍHO JOSKA/DILIA 2022 JE ZA NÁMI

Již posedmnácté pořádala agentura DILIA překladatelskou dílnu. Workshop byl určen začínajícím překladatelům, ať už z řad studentů filologických oborů, či naopak studentů divadelních škol a dalších, kteří mají dostatečné jazykové vybavení a zájem o divadelní texty. Letošní ročník Překladatelské dílny DILIA byl zaměřen na současnou německojazyčnou dramatikou. Tutori mladých překladatelek byli Zuzana Augustová, Iva Michňová a Martin Sládeček.

V polovině června proběhlo úvodní setkání mladých stipendistek s jejich zkušenými tutorkami a tutorem, které bylo zaměřené na praktickou přípravu budoucích překladatelů, tj. na základní informace ohledně specifik divadelního překladu a na problematiku autorského zákona. Na začátku září došlo k dalšímu setkání všech účastníků, kde se probíraly

4 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

jejich zkušenosti s překladem. Stipendistky měly šanci vzájemně si překlady ohodnotit a vyslechnout názory nejen tutorů, ale i svých kolegyň.

Ve středu 7. prosince proběhla ve VILE Štvanice slavnostní prezentace výsledků překladatelské dílny pod názvem *Apokalyptický divadelní večírek*, kterou připravilo Divadlo LETÍ. V režii Kláry Vosecké byly ve formě scénických skic představeny tyto nově přeložené texty:

Fotografie Alexandr Hudeček

UNAVENÍ ANEB TO NĚCO, CO JSME

Bernhard Studlar

překlad: Lisa-Anna Žáková, tutor: Martin Sládeček

Střední třída ve středním věku. Páry, rodiče, singles, bio pivo a letní party na střešní terase. Nikomu se tam nechce jít, ale nakonec se tam všichni sejdou. Na programu večera je vyhoření, deprese, rozvody, problémy s dětmi, ale taky pěstování bio zeleniny, investice a kritika konzumní společnosti. Odmítnutí sexu na jednu noc není to nejhorší, co postavy na party čeká. Mezi hosty je totiž (sebe)vrah se zbraní...

Fotografie Alexandr Hudeček

VE VÍRU VIRU

Thomas Arzt

překlad: Ester Prokešová, tutorka: Iva Michňová

Pandemie skončila. Do vídeňského hotelu přichází po lockdownu první host a s ním i naděje na lepší časy. Recepční a pokojská jsou připraveni na pozicích. Ředitel hotelu může přestat pomýšlet na sebevraždu. Jen strach z dotyku a ochranné fólie na nábytku tu stále zůstaly. Když do situace vstoupí nesprávně doručené dopisy, život postav se převrátí vzhůru nohama. Zatuchlými chodbami hotelu se místo viru začne šířit snad dokonce i láska.

TRIPTYCH O NENÁVISTI ANEB CESTY Z KRIZE

Sibylle Berg

překlad: Julie Adam, tutorka: Zuzana Augustová

Na terapii se sejde různorodá skupina osob. Jsou gay, nácek nebo alkoholik, jsou muž, žena nebo něco mezi tím. Žijí v městech plných betonu. Nespojuje je nic, kromě vzteku na společnost, ve které jde jenom o osobní rozvoj, produktivitu a výkon. Všechno se točí okolo vlastní hodnoty na

Fotografie Alexandr Hudeček

trhu, i když trh se bortí. Teprve když se objeví Mistr nenávisti, zdá se, že s ním přichází i rozhršení. Pokoření se chopí zbraně a vrací úder.

Projekt vznikl za podpory Dozorčí rady DILIA a Marie Joskové.

HSE

DIVADLO RADOST VYHLAŠUJE SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ PŮVODNÍ DIVADELNÍ HRU URČENOU PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Divadlo Radost tuto soutěž vyhlásilo s cílem rozpohybovat v českém tvůrčím prostředí vznik původních dramatických textů určených pro děti a mládež. První ročník soutěže původních dramatických textů v českém jazyce hledá své vítěze. Na autorku či autora vítězného textu čeká 30 000 Kč a šance vidět svou hru na jevišti. Uzávěrka prvního ročníku soutěže je 15. března 2023. Soutěž není věkově omezena a může se jí zúčastnit každý, kdo splní soutěžní podmínky. Vítězný text získá Cenu poroty, která je honorována částkou 30 000,- Kč. Udělena bude rovněž Cena diváků za

nejlepší inscenované scénické čtení jednoho z finálních soutěžních textů. Vyhlášení vítězů, stejně jako uvedení finálních textů v podobě inscenovaného scénického čtení, proběhne na 2. ročníku Festivalu Radosti na podzim 2023.

MŠ

9 HER O SVOBODĚ

Slovenský Divadelný ústav vydal v roce 2022 sborník politických divadelních her předního slovenského dramatika Viliama Klimáčka.

Politické divadlo Viliama Klimáčka představuje výběrem jeho devíti divadelních her s danou tematikou, doplněným osobitým pohledem na vlastní tvorbu v zajímavém zamyšlení odrážejícím originalitu, humanistické chápání světa, a to navzdory černému humoru a svéráznému absurdně osobitému postoji.

Devět her z let 2006 až 2019 tematizuje přelomové události starších i moderních slovenských dějin (*Horúce leto '68, Komunizmus, Vodka a chróm*), osudy osobností, které tyto dějiny vytvářely (*Mojmír II., Dr. Gustáv Husák, Mečiar*) a zároveň i cosi exaktně těžko uchopitelného, co však tyto dějiny formuje – slovenskou povahu. Určování její diagnózy nacházíme ve všech hrách tohoto výběru bez ohledu na žánr jednotlivých textů, nejvýrazněji však ve hře *Zjavenie* z roku 2017, v níž je slovenská mentalita ústředním tématem. Většina těchto textů se již objevila na jevišti, a to nejen v Klimáčkově domácím divadle GU na GU. Jejich kvalita – především humor ve svých různých podobách, i pravdivost, silnější než holá faktografie – je působivá i při čtení. Poučení z Klimáčkových politických her je drsné a jednoduché: Kdybychom takovou uměleckou historickou četbu měli ve školách jako povinnou, možná bychom naše dějiny neopakovali a nepřekrucovali.

6 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

„Časté klišé o Viliamovi Klimáčkovi, aký je to najplodnejší či najzručnejší dramatik svojej generácie, netreba spochybňovať, len doplniť: je to aj jednoznačne najlepší dramatik svojej generácie, a možno nielen tej. Neprichádza mi na um nik iný, kto by sa v takej početnosti, originalite a kvalite svojich diel vyrovnal našim najznámejším klasikom. Ani jeho politické hry, hoci ich témy sú známe veľkej časti našej spoločnosti, však nepatria k mainstreamu, sú na to, ako sme poukázali, príliš originálne, svojrázne. Vyžadujú vysoký stupeň vnímavosti a otvorenú myseľ, ktorá nemá problém prijať miešanie žánrov, vysokého s nízkym, tragického s komickým, vie oceniť spojenie dokumentu s fikciou, autorov často znepokojujúci, bizarný, absurdný humor, dramatickú skratku i zhutnené, hravé dialógy. Klimáček núti svojho čitateľa/diváka k spoluúčasti, nenechá ho len tak oddychovať.

Zbierkou politických hier sa Klimáček predstavuje ako angažovaný humanista v najlepšom zmysle slova, ktorý nám kladie nie vždy príjemné otázky o našej histórii, našej národnej povahe. Skúma, čo sme zač, odpovedá, že zatiaľ nevie a ja dodávam, že tento umelecký výskum ešte nejaký čas, možno ďalšie storočie, potrvá.“

(Juraj Šebesta: *Dráma politiky a politická dráma podľa Viliama Klimáčka*)

MŠ

ZEMŘEL MILOŠ HORANSKÝ

7. ledna 2023 zemřel nestor českého divadla, režisér a básník Miloš Horanský.

Miloš Horanský

14. 5. 1932 Velká Bytča, Československo – 7. 1. 2023 Praha

Básník, spisovatel, divadelní režisér, pedagog a příležitostný herec. Od roku 1997 profesor.

Narodil se v malém slovenském městě kousek od Žiliny. Jeho otec byl berní úředník. Na Slovensku však nestrávil dlouhou dobu. Když se vlády zmocnila Hlinkova slovenská ľudová strana a v roce 1938 vyhlásila samostatnost, začaly být velmi aktivní tzv. Hlinkovy gardy, které se podílely i na perzekuci Čechů a Židů. A protože pamětníkův otec pocházel z Kroměříže, týkaly se tyto násilnosti rovněž jeho rodiny. V šesti letech se

tak celá rodina odstěhovala ze Slovenska do tatínkova rodného města Kroměříže, kde prožil druhou světovou válku. Po absolvování obecné školy a gymnázia (maturoval roku 1950) vystudoval v letech 1950–1954 divadelní režii na pražské DAMU a brněnské JAMU, kde absolvoval inscenací hry A. N. Ostrovského *Pozdní láska*.

Po skončení školy dostal první režisérské angažmá v Beskydském divadle v Novém Jičíně, poté pokračoval do Slezského divadla v Opavě a do ostravského Státního divadla. Čtvrtým angažmá v řadě bylo pražské Divadlo E. F. Buriana.

Po roce 1968 nesměl jistý čas pracovat v profesionálním divadle. V letech 1970–1973 spolu s Františkem Hrdličkou a Zdenou Bratrškovskou spoluvytvářel experimentální Bílé divadlo.

Po nějaké době se mu podařilo získat profesionální angažmá v Západočeském divadle v Chebu, kde se dokonce stal uměleckým šéfem. Zanedlouho mu ale jeho divadelní činnost pozastavila vážná autonehoda, která se mu stala, když se vracel domů z premiéry. Ušnul mikrospánkem, naboural do stromu, doslova bojoval o život. Po dlouhé rekonvalescenci nastoupil do svého nejdelšího angažmá – deset let strávil ve Státním divadle F. X. Šaldy v Liberci, kde opět byl i uměleckým šéfem. Poté pracoval v Divadle Jaroslava Průchy v Kladně a v Městských divadlech pražských, kde byl v letech 1991–1993 uměleckým šéfem Divadla ABC. Spolupracoval ale i s mnoha dalšími divadly v Praze i mimo ni.

V osmdesátých letech byl na krátkodobých divadelních studijních pobytech v Moskvě, Jerevanu, Lenigradu, Berlíně, Novém Sadu, Vratislavi, Paříži a Londýně.

Jako režisér spolupracoval od roku 1960 i s Čs. rozhlasem na inscenacích rozhlasových her, literárních pásem, povídek, poezie i vlastní básnické tvorby. Poezii inscenoval též v pražské Redutě (1964), v Divadle Na zábradlí (1966), v divadle poezie Ve věži na Mělníku (1969, 1988), v poetické kavárně Viola a v Lyře Pragensis (1980, 1991).

Byl aktivní téměř do konce svého života. V posledních letech režíroval v pražských divadlech Viola (*Máj* | K. H. Mácha, 2003, *Neumím jinak než láskou*, 2013, *Sváteční Shakespearova pošta*, 2015) a Studio Hrdinů (*Pan Theodor Mundstock*, 2016). Spolupracoval i s Divadlem Kámen, kde se účastnil i veřejných diskusí po představeních.

Kromě divadelní činnosti také psal, a to zejména básnické sbírky. Publikoval od roku 1960. Verši a recenzemi poezie i prózy postupně přispíval do Červeného květu (Ostrava), Hosta do domu, Tvorbě, Kultury, Průboje (Ústí nad Labem), Acta scaenographica, Svobodného slova, Lidové demokracie, Literárních novin, Světové literatury, Divadelních novin, Scény, Tvaru, Dramatického umění, Lidových novin, Práva aj. Proslavila jej především protiokupační básnická skladba *Ruce Goliášovy*, vzniklá těsně po 21. srpnu 1968. Protože ale pro její publikování použil pseudonymu Jan David, do roku 1990 se nevědělo, kdo je jejím skutečným autorem. Publicitu získala tato báseň zásluhou redaktora Pavla Kohna, který ji od konce šedesátých let několikrát vysílal na rozhlasové stanici Svobodná Evropa. Horanský se k jejímu autorství přihlásil teprve poté, kdy ji Kohn vydal knižně (1990). Pod jeho vlastním jménem byla pak uvedena Čs. televizí (1991, režie Zdeněk Potužil) a v pořadu Violy (1991), který Horanský režíroval a v němž spolu s Vlastou Chramostovou recitoval. V roce 1990 vytvořil a časopisecky publikoval (Tvar 1990, č. 35) pendant k této skladbě nazvaný *Ruce Davidovy*, v němž reflektoval revoluční události roku 1989.

Jako autor byl celoživotním „poetou doctusem“ (vzdělaným, učeným, erudovaným básníkem), v jehož verších rezonovala jak lidová poezie barokizujícího typu, tak zejména poetika Františka Halase, později i Josefa Palivce. Vyznačoval se též velkou oblibou hrání si s jazykem a vytvářením novotvarů. Ve sbírkách ze sedmdesátých a osmdesátých let (*Amenkámen*, *Pálení hlíny*, *Tykavka*, *Textamenty*) porušoval původní rovnováhu výrazu s nadsmyslovostí a v jeho poezii postupně nabývala stále větší převaha intelektuálního pólu jeho textů. Přišlo to s sebou nejen posílení meditativnosti, ale také odtaziťost pojmenování a určitou strojenost životních postojů. V proměnách autorovy lyriky se jako nejstálější jeví motivy dětství, životadárnosti lásky a vzdoru proti smrti.

Zvlášť trvalým znakem bylo ozvláštňování jazykové stránky básně neologismy a novými slovními vazbami, jakož i deformací ustálených slovních spojení. Toto jazykové hledačství bylo jedním z projevů obecnějšího úsilí tvůrčího subjektu o sebenalézání a sebeobnovu. Experimentální tendence v jeho poezii vyústily v tvorbu vizuálních básní, jimž se věnoval od konce šedesátých let, vydal je však s mnohaletým zpožděním (*Grafické básně aneb Autoportrét psacího stroje*). Verše z let 1990–2005 shrnul ve sbírce *Amortale*, jejíž jazyk je opět bohatě metaforický, nasycený originálními kalambúry a zároveň podrobovaný autorovými intelektuálními reflexemi. Psal i poezii pro děti. I její podoby vyvěraly z obdivu ke slovu a z her s jeho významem.

Byl i příležitostným hercem. Jako herec se podílel na filmu *Náhodou je přítma!* (premiéra 1988, režie Radovan Urban).

V roce 1968 byl jedním ze zakladatelů a členem vedení Klubu angažovaných nestraníků, což pro něj na začátku normalizace znamenalo dočasný zákaz práce v divadle. Od května 1992 do jara 1994 byl předsedou Sdružení nezávislých spisovatelů K 89.

Byl i příležitostným autorem Divadelních novin.

V říjnu 2021 získal za významnou pedagogickou práci pro české divadlo zlatou medaili AMU. V prosinci loňského roku obdržel od ministra kultury Baxy medaili Artis Bohemiae Amicis za šíření dobrého jména české kultury doma i ve světě.

Poslední měsíce života strávil v nemocnici. Zemřel 7. ledna 2023.

Poslední rozloučení se konalo v pondělí 16. ledna ve Velké obřadní síni krematoria v Praze – Strašnicích.

Zdroj: Divadelní noviny

V nabídce DILIA jsou tyto autorovy texty:

VITA MORS
NEUMÍM JINAK NEŽ LÁSKOU
PAN THEODOR MUNDSTOCK

NOMINACE NA WHATSONSTAGE AWARDS UZAVŘENY

Celý podzim mohli návštěvníci britských divadel (jako ostatně každý rok) nominovat hry uváděné v celé zemi a pak mezi nimi rozhodovat o vítězi. Nominace do WhatsOnStage byly v lednu uzavřeny a nyní celý svět nedočkavě vyhlíží slavnostní předání. Ceremoniál je naplánován na neděli 12. února od 19h. Níže uvádíme soupis nominovaných. Tučně jsou vyznačeny hry, které má DILIA rovnou k dispozici, ostatní Vám na vyžádání rádi seženeme.

Nejlepší muzikál

- *Bonnie & Clyde the Musical*, Arts Theatre
- *The Great British Bake Off Musical*, Everyman Theatre, Cheltenham
- *Identical*, Nottingham Playhouse and The Lowry, Salford
- *Tammy Faye*, Almeida Theatre
- *The Band's Visit*, Donmar Warehouse
- *The Osmonds: A New Musical*, UK tour

Nejlepší muzikál (revival)

- *Billy Elliot*, Curve, Leicester
- *Grease*, Dominion Theatre
- ***Legally Blonde***, Regent's Park Open Air Theatre
- ***My Fair Lady***, London Coliseum and tour
- *Oklahoma!*, Young Vic
- *Spring Awakening*, Almeida Theatre

Nejlepší hra

- *A Different Stage*, Duke of York's Theatre and UK tour
- ***Best of Enemies***, Young Vic and Noël Coward Theatre
- *Eureka Day*, The Old Vic

- *My Neighbour Totoro*, Barbican Theatre
- ***Prima Facie***, Harold Pinter Theatre
- *To Kill a Mockingbird*, Gielgud Theatre

Nejlepší hra (revival)

- *Blues for an Alabama Sky*, National Theatre
- *Cock*, Ambassadors Theatre
- *Good*, Harold Pinter Theatre
- ***Kavkazský křídový kruh***, Rose Theatre, Kingston
- ***Čarodějky ze Salem***, National Theatre
- ***Racek***, Harold Pinter Theatre

Nejlepší West End Show

- *Zpátky do budoucnosti: Muzikál*, Adelphi Theatre
- *Hamilton*, Victoria Palace Theatre
- ***Bídníci***, Sondheim Theatre
- *SIX*, Vaudeville Theatre
- *Fantom opery*, Her Majesty's Theatre
- *Wicked*, Apollo Victoria Theatre

Best Off-West End Production

- *Anyone Can Whistle*, Southwark Playhouse
- *But I'm A Cheerleader: The Musical*, The Turbine Theatre
- *DIVA: Live from Hell!*, The Turbine Theatre
- *Millennials*, The Other Palace Studio
- *RIDE – A New Musical*, Charing Cross Theatre
- *Ruckus*, Southwark Playhouse

Nejlepší režie

- Dominic Cooke, *Good*, Harold Pinter Theatre
- Daniel Fish and Jordan Fein, *Oklahoma!*, Young Vic
- Nikolai Foster, *Billy Elliot*, Curve, Leicester

- Rupert Goold, *Spring Awakening*, Almeida Theatre
- Phelim McDermott, *My Neighbour Totoro*, Barbican Theatre
- Indhu Rubasingham, *The Father and the Assassin*, National Theatre

Nejlepší herec v hlavní roli

- Jonathan Bailey, *Cock*, Ambassadors Theatre
- Jodie Comer, **Prima Facie**, Harold Pinter Theatre
- Carrie Hope Fletcher, **Kavkazský křídový kruh**, Rose Theatre, Kingston
- Mei Mac, *My Neighbour Totoro*, Barbican Theatre
- Rafe Spall, *To Kill a Mockingbird*, Gielgud Theatre
- David Tennant, *Good*, Harold Pinter Theatre

Nejlepší scénografie

- Jon Bausor, *Into the Woods*, Theatre Royal Bath
- Es Devlin, **Čarodějky ze Salemu**, National Theatre
- Robert Jones, *Vražda v Orient expresu*, Chichester Festival Theatre
- Morgan Large, **Sestra v akci**, Eventim Apollo, Hammersmith and UK tour
- Tom Pye and Basil Twist, *My Neighbour Totoro*, Barbican Theatre
- Ben Stones, *Hedwig and the Angry Inch*, Leeds Playhouse and HOME Manchester

Nejlepší grafický design

- Bob King Creative, **My Fair Lady**, London Coliseum and UK tour
- Felicity McCabe and the National Theatre Graphic Design Studio, **Čarodějky ze Salemu**, National Theatre
- Studio Doug, **Prima Facie**, Harold Pinter Theatre
- Toshio Suzuki and Dewynters, *My Neighbour Totoro*, Barbican Theatre

Dále vybíráme DILIA zastoupené tituly v méně klíčových kategoriích. *My Fair Lady* je mezi nominovanými v kategorii nejlepší hudební režie/supervize a současně v kategorii nejlepší kostým. *Racek* je zahrnut do užšího výběru v kategorii nejlepší casting, a to společně s *Legally Blonde*.

V kategorii nejlepší světelný design byly nominovány mj. *Čarodějky ze Salemu*. Poslední kategorii představuje projektový design. Do něj se umístil např. titul *Best of Enemies*.

Nominovaným gratulujeme a těšíme se na vyhlášení vítězů!

AR

FILMOVÁ ADAPTACE SYNA FLORIANA ZELLERA

Po úspěchu filmové adaptace hry *Otec* (s Anthony Hopkinsem v hlavní roli) se úspěšný francouzský dramatik Florian Zeller rozhodl zfilmovat také navazující drama *Syn*. Na scénáři s Zellerem spolupracoval Christopher Hampton a v hlavních rolích se představili Hugh Jackman, Laura Dern a v neposlední řadě také Anthony Hopkins. Film měl světovou premiéru 7. září 2022 na 79. mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách. Na konci listopadu vstoupil do kin ve Spojených státech amerických. Hugh Jackman získal za hlavní roli nominaci na Golden Globe.

SYN (LE FILS, 2017)

Florian Zeller

Francie

Překlad: Michal Zahálka

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

Nicolasovi je sedmnáct let a necítí se dobře – už to není veselé dítě, které se pořád smálo, je sklíčený, depresivní a v jeho hlavě se začínají objevovat myšlenky na sebevraždu. Co se s ním stalo? A proč? Jeho matka neví, co s ním. Jednoho dne ji Nicolas požádá, aby mohl žít se svým otcem. Ten se

10 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

snaží udělat vše, aby syna zachránil a probudil v něm chuť žít. Ale možná to takhle nefunguje, možná se můžeme zachránit jen my sami...

Dojemná hra plná syrových emocí byla uvedena v Paříži v roce 2018, setkala se s velkým kritickým i diváckým ohlasem a je považována za nejsilnější díl celé trilogie. Získala 6 nominací na prestižní ocenění Molières 2018. Představitel Nicolose, talentovaný Rod Paridot, získal Moliere za Objev pro mladého herce. Také londýnská inscenace (hru do angličtiny přeložil Christopher Hampton) slavila obrovský úspěch.

Drama *Syn* je závěrečná část trilogie, které předcházely úspěšné hry *Matka* a *Otec*.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VYŠLO A ZATŘÁSLA JSEM MILÁČKEM

V listopadu minulého roku vydalo nakladatelství Dybbuk lyrickou prózu *A zatřásla jsem miláčkem* (Und ich schüttelte einen Liebling, 2005). Náročný text přeložila přední česká překladatelka z němčiny Zuzana Augustová. O jazykovou redakci se postarala spisovatelka Dora Kaprálová.

A zatřásla jsem miláčkem je mozaika fragmentárních vzpomínek rakouské spisovatelky Friederike Mayröcker především na Ernsta Jandla, experimentálního básníka a dlouhodobého autorčina literárního a životního souputníka, ale i její matku, milence, příbuzné a přátele, tvoří hlavní kostru tohoto náročného asociativního textu. Zvolený název vytváří leitmotiv i vnitřní motto, spolu s mnoha dalšími refrény, neologismy a úryvky, které se objevují a prolínají v různých metamorfózách a propojeních, někdy se na hladinu vynoří ten, jindy zase jiný. Postupně se z těchto zlomků stávají důvěrně známé, třebaže čistě textové prvky, jakkoli díky nedostatku předmětného kontextu zdánlivě nesrozumitelné.

HSE

Navzdory tomu kniha působí jako cosi měkkého a důvěrného, jako spolubytí a rozhovor s milým člověkem. V navracejících se rozhovorech se zemřelými – nebo i živými, již jí byli kdysi blízcí – autorka dál každodenně žije. Tímto textem spolu s ní vstupujeme do reality jejího života, kde vše existuje těsně pospolu: minulost se prolíná s přítomností, telefony, dopisy, návštěvy, záblesky vzpomínek, rekapitulace... Všechny blízké osoby se zdají být neustále a současně přítomné, a s nimi jejich vyprávění, úvahy, pocity i vztah autorky k nim. Toto předivo evokací, rozhovorů a vzpomínek tak vytváří jakousi vřelou hřejivou tkáň, v níž se chce člověku spočinout.

HSE

ROMÁN HODINY Z OLOVA RADKY DENEMARKOVÉ SBÍRÁ CENY

Román získal v minulém roce hned dvě významná ocenění v Německu a Rakousku. První z nich, **Cena Brücke Berlin za literaturu a překlad 2022**, byla udělena Radce Denemarkové a současně její překladatelce Evě Profousové, která román *Hodiny z olova* převedla do němčiny. Literární cena, udělovaná každé dva roky, je dotovaná částkou 20 000 EUR a patří stejnou měrou autorce i překladatelce. Slavnostní předání ceny se uskutečnilo 10. října 2022 v Deutsches Theater Berlin. Německý překlad románu vyšel v nakladatelství Hoffmann & Campe na začátku minulého roku.

Vyjádření poroty: „*Hodiny z olova* je odvážný a mimořádně zdařilý pokus, jak prostřednictvím poetického jazyka a autofikce vytvořit globální obraz naší současnosti plné násilí. Autorka odkrývá do hloubky historické propletence, aniž by se vzdala možnosti skutečné demokracie. Radka Denemarková neohroženě zvyšuje hlas i v represivní Číně a mimo jiné tak navazuje na tradici velkého Václava Havla jak svou literární tvorbou, tak nebyvalým politickým nasazením. Za to se jí dlouhodobě dostává mezinárodního uznání. Eva Profousová převádí autorčinu náročnou a složitou prózu protkanou lyrickými částmi a esejistickými pasážemi precizně a vynalézavě do živé, zvukné němčiny a udržuje v každém ohledu napětí od první do poslední stránky tohoto významného díla.“

V Rakousku byl román oceněn **Literaturpreis des Landes Steiermark/Štýrskou literární cenou**. Cena je dotovaná částkou 10 000 EUR a její slavnostní předání se konalo 8. listopadu 2022.

Vyjádření poroty: „Radka Denemarková píše s vnitřním nasazením, aniž by se soustředila na sebe. Vyloženě politický spisovatel využívá osobní zkušenosti, zážitky a postoje k tomu, aby upozornil na cizí světy, vykreslil společensky relevantní témata, analyzoval a varoval. Nekompromisnost jde ruku v ruce s reflexí, která neustále nově a komplexně prozkoumává všechny okolnosti: odkrývá souvislosti, které vycházejí najevo díky jazykové brilantnosti a obsahové hloubce.

„Vlaštovka z Prahy“, jak se česká spisovatelka s oblibou označuje, přitom zastává poetiku lidskosti v psaní i životě, dá se říci otevřenost a laskavost, kterým dlouhodobě přiznává větší moc než všechny formy autoritářských represí, proti kterým bojuje všude na světě. „Laskavost vlaštovky“, jak uvádí ve svém románu *Příspěvek k dějinám radosti*, „má větší váhu než zákony vládců“.

Tvrdit, že Radka Denemarková navázala úzké kontakty se štýrskou literární a kulturní scénou jen během svých pobytů jako čestná spisovatelka města Graz (2017/2018) a jako „rezidenční spisovatelka“ kulturní iniciativy Wies (2021), není přesné. Stala se součástí nejen zavedených kulturních institucí a univerzity, ale zapojila se do výuky začínajících spisovatelů a živé kulturní výměny: vazby neskončily jejím odchodem. Není proto divu, že veřejná čtení Denemarkové v Grazu nyní připomínají přeplněné zápasy domácího týmu.

Radka Denemarková (*1968) píše romány, divadelní hry, scénáře a eseje, překládá je z němčiny a vyučuje tvůrčí psaní. Je jedinou českou autorkou, která čtyřikrát získala cenu Magnesia Litera (v kategoriích próza, literatura faktu, překlad a nejlepší kniha roku 2019).

Naposledy vyšly v němčině v roce 2019 romány *Příspěvek k dějinám radosti* a 2022 *Hodiny z olova*.

Gratuluje!

HSE

Rozhovor

JOSEF a KAREL HEŘMÁNEK ml.

MUSELI JSME SI
POJMENOVAT ROLE

V době pandemické došlo ke změně vedení v rámci Divadla Bez zábradlí. Jeho dlouholetý ředitel Karel Heřmánek předal chod divadla svým synům. Karel Heřmánek ml. je nyní uměleckým šéfem, jeho mladší bratr Josef pak zodpovídá za provoz. Jak jim to funguje, jsem se ptal v rozhovoru.

Jaké to bylo přebírat po tátovi chod divadla? V čem to mělo výhodu, v čem to naopak představovalo výzvu?

KH: Začnu tím, v čem to bylo jednodušší. V divadle se pohybuju už dlouho, znám zázemí, takže s provozem nebo produkcí v rámci divadelního večera jsem už zkušenosti měl. Navíc, když jsme byli malí, divadlo jsme vnímali spíš jako hřiště. Slavili jsme tady narozeninové oslavy, lítali po divadle s kamarádama, prostě jsme tu vyrostli. Složitější při předávání to naopak bylo v tom ohledu, že jsem nestudoval žádný management nebo ekonomii, která by mi pomohla. Chvilku jsme dělali všichni všechno, ale pak jsme si museli pojmenovat role. Naši nám samozřejmě na začátku byli nápomocný, ale pak bylo potřeba se rozhodnout, že pokud budeme chtít divadlo někam posunout, budeme to muset dělat po svém (i za cenu chyb). A celou situaci neusnadňoval ani Covid, během kterého jsme to přebírali...

JH: Období Covidu bylo samozřejmě hrozně náročné, ale měli jsme díky němu i dostatek času všechno analyzovat, hledat, co by se dalo zlepšit, aby to fungovalo efektivněji. Plus nás to samozřejmě donutilo, abychom šetřili, kde se dalo, takže jsme osekali rozpočet doslova na kost, abychom tím prošli. To, že jsme ten Covid přežili, beru za naše první vítězství.

Samozřejmě už teď můžeme pozorovat specifické hry ve vašem repertoáru, ale můžete nějak souhrnně definovat současnou vizi pro Divadlo Bez zábradlí?

JH: Na začátku jsme si s Kájou pojmenovali, že nám jde o emoce, které hry předávají. A to ať už jde o smích nebo radost v případě dosavadních komedií, nebo o emoce jiné jako v případě thrilleru *Po konci světa* nebo monodramatu *Iliada*. Tam nejde primárně o to, aby se člověk zasmál, ale aby to člověkem otřásl – v duchu divadla a jeho funkce už od antiky. Ale samozřejmě s vědomím toho, že máme diváky, kteří jsou zvyklí do našeho divadla chodit třicet let na komedie a byla by hloupost tuhle tradici zrušit. A možná pro upřesnění – neuváděly se zde jen komedie. Rodiče občas uvedli jména typu Eugene O'Neill. To samozřejmě nezaplatilo sál jako *Blbec k večeři*, ale šlo jim o to vytvořit dobré představení.

Můžete prozradit nějaká konkrétní díla, která plánujete?

KH: Po novém roce jsme rozjeli zkoušení hry, kterou už kdysi dávno chtěl uvést táta, a to je *Bavič*. Je to navázání spolupráce s Tomášem Mašínem. Tomáš je úžasný jako filmový režisér, ale i jako kamarád, protože má rád herce a věnuje čas práci s nimi. U nás už si to vyzkoušel ve hře *Po konci světa*. Zároveň je vzděláním akademický malíř, takže tomu dodává i vizuální hodnotu, což ovlivňuje celou scénografii. To navazuje i na to, co už dříve říkal Pepa, že chceme, aby představení budilo emoce, aby to byl silný zážitek. Premiéra bude na začátku dubna.

JH: Inscenace teď máme rozplánované dlouho dopředu, což se dřív z různých důvodů příliš nedařilo. Máme na programu zajímavé hry – vkusné komedie, ale nejen.

KH: Čeká nás hra *Berlín Berlín* (překlad Alexander Jerie – pozn. red.), kterou bude režisovat Petr Svojtka. To je francouzská veleúspěšná komedie, která získala prestižní cenu Molière. U ní se nám líbí, že snoubí nejen situační humor, ale i hlubší rovinu.

JH: Mně *Berlín Berlín* připomíná filmy Billyho Wildera (např. *Někdo to rád horké* – pozn. red.), což je můj oblíbený režisér. Je to radostný, milý, ale i zároveň chytrý a elegantní. Je to zkrátka výborná komedie, na kterou se dost těším.

KH: A v březnu budeme premiérovat hru *Koza aneb Kdo je Sylvie?*

Už několikrát jsme tu krátce zmínili hru *Po konci světa* Dennise Kellyho. To byl první titul, který jsem pro vaše divadlo za DILIA domlouvala, tak mám k němu trochu nostalgický vztah. Jak vznikl nápad k uvedení této hry?

KH: Jednou jsme seděli s Derekem DeWittem (režisér *Prague Shakespeare Company* – pozn. red.) na pivu na zahrádkách na Letný a ten se mě zeptal, jestli nemám nějakou zajímavou hru, tak jsem mu řekl o *Po konci světa*. Zavolał své známé, americký herec, která za náma asi za půl hodiny přišla, potom jsme vyrazili k Derekovi domů a ráz naráz z toho vzniklo první čtení. O týden později byla první zkouška, pak jsme to zkoušeli asi šest týdnů a premiéra byla v Divadle Na Prádle. Když to zpětně hodnotím, tak myslím, že tam jsem si poprvé sáhnul na dno. Protože nazkoušet to v angličtině, a ještě k tomu v šesti týdnech... Já jsem to popravdě chtěl potom uvést v Americe, kde jsem předtím bydlel a kam jsem se chtěl vrátit, ale to se bohužel nepodařilo. Ale během šesti uvedení tady to viděla Sarah Haváčová a taky jsme zrovna natáčeli s Tomášem Mašínem, tak se to nějak propojilo a vzniklo to v češtině. On je to fakt thriller, ale to mám právě rád

14 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Rozhovor

na té dramatičce, že člověk jde domů a pořád má nad čím přemýšlet a to představení v něm doznívá. Doufám, že tohle se s *Po konci světa* povedlo.

Pepo, spolu jsme zase domlouvali práva k *Iliadě*, ke které jsi vytvářel překlad. Je to pozoruhodně náročné drama, prvotřídní tým, že ho režiruje Guy Roberts, předseda Prague Shakespeare Company. Jaká byla geneze tohoto textu?

JH: Já jsem nejdřív viděl anglickou verzi ve Stavovském divadle, kde hrál i Guy Roberts, a tam mě napadlo, že chci, aby se to uvedlo i v češtině.

KH: Oni s tím hlavně začali tak, že to uváděli v Houstonu. A pak s tím jeli do Indie...

JH: ... tam na ně prej chodilo asi tisíc lidí.

KH: A vypad jim u toho mikrofon.

JH: Taky dobrý. Každopádně tahle hra je úplná trest divadla. Jeden herec, vlastně typický antický rapsód (*pěvec – pozn. red.*) nově recituje Homéra. Ta hra má takový typický americký drive a je výborně napsaná.

KH: Ta hra prý nevznikla jako v prvním plánu interpretace Homéra, ale oba dramatici chtěli reflektovat vpád USA do Iráku. A teprve, když nad tím přemýšleli, našli spojitost s Trojskou válkou. A krátce po naší premiéře začala válka na Ukrajině, díky čemuž to ožilo ještě úplně jinak.

JH: Poprvé jsme hráli v Lidicích. To bylo charitativní představení, celý výtěžek jsme věnovali na Fond solidarity. A byla síla to hrát na pozadí vypálených Lidic. V průběhu toho se přibližovala černá mračna, až nás chytila šílená bouře.

KH: No, a to pak začaly lítat věci – židle, noty... Houslistka má hrozně drahý housle, tak jsme museli skončit, aby jí nezmokly. Je náročný, když se taková hra přeloží o měsíc, do toho musí být člověk ponořený. Člověk v něm zažívá agresi, ten pomyslný Achillův hněv. A zároveň to člověka povznáší. Já to představení miluju, tomu hodně dodává hudba k představení, kterou složil skotský skladatel Patrick Neil Doyle. Toho jsem měl možnost slyšet na letních shakespearovských slavnostech i se symfonickým orchestrem, hudbu tvořil společně se svým tatínkem. I já jsem si tam zahrál s tátou – já Hamleta, táta Polonia. A s tím orchestrem, to byl zážitek.

A jak se ti hra překládala, Pepo?

To bylo těžší, protože ten text funguje na několika úrovních. Text jsem překládal z angličtiny, ale zároveň jsem musel vycházet ze samotného Homéra. Takže jsem pracoval s anglickým překladem Iliady, který používali autoři hry, pak jsem měl tři nejmodernější překlady Iliady do češtiny, tedy Otmara Vaňorného, Petra Šrámka a Rudolfa Mertlíka. Nakonec se nejvíc osvědčil Šrámek, protože byl zároveň divadelník, takže jeho překlad je trochu uvolněnější – ten hexametr se na divadle nemusí držet za každou cenu. Ale v některých pasážích bylo naopak třeba ten rytmus zachovat. Nejjednodušší bylo překládat vlastní text dramatiků, což byla přirozená angličtina.

Do lednového programu jste jednorázově zařadili scénické čtení hry o Miladě Horákové s názvem *Show Trial*. Jak se vám podařila spolupráce s americkou dramatičkou?

KH: Asi je důležité říct, že jsme zařadili do klasického rámce divadla i tzv. off-program. Jsou tady pravidelně výstavy, vymýšleli jsme různé festivaly, vždy ve spolupráci s nějakým dalším spolkem. Proběhl tu třeba

mexický svátek mrtvých nebo Den duševního zdraví. Chceme, aby se sem naučili chodit různé skupiny, i mladší diváci. Zhruba před rokem se mi ozvala kamarádka z Prague Shakespeare Company, že se přátelí s dramatickou z Ameriky. A celý to uvedla tím, že píše satiru o Miladě Horákové. To samozřejmě pro nás zní drsně, ale ukázalo se, že je to satira na celý ten vykonstruovaný proces, na politický aparát a mašinérii. Premiéru chtějí uvádět v New Yorku. Text se teprve píše a upravuje. Ten tým si to chtěl vyzkoušet s českými herci a uvést jako scénické čtení. No, a to celé proběhlo v neděli 22. ledna. Teď už jsou zpátky v USA a budou na tom dál pracovat. Vlastně jsme pro ně byli taková studnice informací. Byli zvědaví i na to, jak ten proces v Čechách vnímáme atd.

Děkuji vám oběma za rozhovor.

KAREL HEŘMÁNEK MLADŠÍ (*1989)

Český filmový a divadelní herec, v současnosti též umělecký šéf Divadla Bez zábradlí. Zahrál si v několika českých i koprodukčních seriálech (mj. *Božena, Hlava medúzy, Freud, Ordinace v růžové zahradě* nebo *Gyml s (r)učením omezením*) a filmech (mezi jeho nejvýznamnější role patří ty z filmu *Zločin v Polné, Anthropoid* nebo *Zátopek*, zahrál si též v hitu na Netflixu *The Gray Man*). Půl roku studoval na The Lee Strasberg Theatre & Film Institute v New Yorku. V roce 2015 se oženil se svou kolegyní z divadla, Nikolou Kouklovou, která má v současnosti na starosti PR. S tou se do Ameriky ještě na nějakou dobu vrátili, ale od té doby žijí stabilně zde.

JOSEF HEŘMÁNEK (*1990)

Vystudoval režii na FAMO a filosofii na Univerzitě Karlově. Má zkušenosti s dokumentární režii a psaním scénářů. Věnoval se také natáčení videoklipů. Nyní je ředitelem Divadla Bez zábradlí. S manželkou Johanou vychovávají dceru Medu.

Premiéry a užití děl

☆ první provedení
🏠 česká premiéra

6. 10. 2022
Jihočeské divadlo
České Budějovice
Jaroslav Hašek
Dramatizace: **Anna Saavedra**
ŠVEJK

Klicperovo divadlo
Hradec Králové
Ondřej Štefaňák –
Hermann Broch
Překlad předlohy:
Božena Koseková
OČAROVÁNÍ

8. 10. 2022
Městské divadlo Kladno
Jiří Janků – Petr Svojtka –

Ota Pavel
JAK JSEM POTKAL DĚBĀLA

13. 10. 2022
Činoherní studio města
Ústí nad Labem
Karel Šiktanc
SVATOJÁNSKÝ OHEŇ

15. 10. 2022
Klicperovo divadlo
Hradec Králové
Florian Zeller
Překlad: Michal Zahálka
BÍLÝ JELEN

Horácké divadlo Jihlava
Roman Sikora – Erich Kästner
FABIAN

Nainvní divadlo Liberec
Petr Vodička
PAVLIK, BOBBY
A DUCHOVÉ MĚSTA

21. 10. 2022
Divadlo Radost Brno
Ondřej Nosálek –
Rudyard Kipling
Překlad: **Jitka Škápíková**
ŘÍŠE DŽUNGLE – MAUGLÍ

Jihočeské divadlo
České Budějovice
David Greig
Překlad: **David Košťák**
Hudba: **John Browne**
UDÁLOSTI

Divadlo loutek Ostrava
Pavel Gejguš – Tereza Agelová
ANI RYBA, ANI KRAB

Cimrman English
Theatre Praha
Jára Cimrman – Ladislav
Smoljak – Zdeněk Svěrák
Překlad do angličtiny:
Hana Jelínková a Brian Stewart
PLUM

22. 10. 2022
Iván Macías – Noah Gordon
Překlad. **Zuzana Čtveráčková**
Úprava: **Stanislav Moša**
MEDICUS

Divadlo Verze Praha ☆
**Rozálie Anežka Prachařová –
Josefina V. Prachařová –
Sofie F. Höppnerová**
VINA VÍNA

Švandovo divadlo ☆
na Smíchově Praha
Kateřina Tučková
KABARET WINTON

23. 10. 2022 ☆
Divadlo Minor Praha
Jiří Adámek
úryvky poezie českých autorů:
**Olga Hejná, Josef Kainar, Alois
Mikulka, Zdeněk Petrželka**
TRAMTÁRIE

26. 10. 2022 ☆
Divadlo Spejbla a Hurvínka
Praha
Jiří Jelínek – Tereza Lexová
hudba: **Zdeněk Král**
SPEJBL, HURVÍNEK A JÁ

2. 11. 2022 🏠
Divadlo Palace Praha
Eric Assous
Překlad: **Alexander Jerie**
ŠTĚSTÍ

Divadlo Na zábradlí Praha ☆
Jan Mikulášek – **Rosa Liksom**
Překlad předlohy:
Vladimír Piskoř
**MEDVĚD S MOTOROVOU
PILOU A JINÉ
PODIVUHODNÉ PŘÍBĚHY**

11. 11. 2022 ☆
Centrum experimentálního
divadla Brno
(Divadlo Husa na provázku)
Jiří Havelka
VYKOUŘENÍ

21. 11. 2022 ☆
ProART Brno
(Werichova vila Praha)
Martin Dvořák – Božena
Němčová – **Jaroslav Seifert**
PISEŇ PRO VIKTORKU

Divadlo Aqualung Praha ☆
(Žižkovské divadlo Jára
Cimrmana Praha)
Ondřej Láznovský –
Howard Phillips Lovecraft
Překlad předlohy: **Ondřej Neff**
BARVA Z KOSMU

28. 11. 2022 ☆
Národní divadlo
moravskoslezské Ostrava
Tomáš Svoboda –

**Miloš Forman –
Jaroslav Papoušek –
Ivan Passer**
HOŘÍ, MÁ PANENKO

29. 11. 2022 ☆
Divadlo Tramtarie Olomouc
Warren Adler
Překlad: **Ondřej Sokol**
VÁLKA ROSEOVÝCH

Studio Ypsilon Praha ☆
Jan Večeřa – Jan Werich
AŽ OPADÁ LISTÍ Z DUBU

18 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Premiéry

3. 12. 2022

Horácké divadlo Jihlava

Barbora Jandová –

Pavel Nauman

POHÁDKY O MAŠINKÁCH

9. 12. 2022

Činoherní klub

Zuzana Ferenczová

Překlad: **Kateřina Popiolková**

BABYBOOM

10. 12. 2022

Městská divadla pražská Praha

Roland Schimmelpfennig

Překlad: **Jana Slouková**

PRASKLEJ SVĚT

15. 12. 2022

Městské divadlo Zlín

Dietmar Jacobs –

Moritz Netenjakob

Překlad: **Ondřej Šebesta**

EXTRABUŘT

16. 12. 2022

Divadlo Lucie Bílé Praha

Marc-Gilbert Sauvajon

Překlad: **Alexander Jerie**

Úprava: **Vladimír Strnisko**

TRINÁCT U STOLU

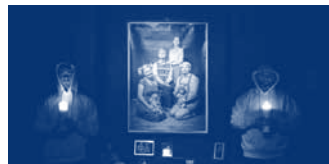

18. 12. 2022

Studio G Ostrava

Tereza Agelová

BRATŘI A SESTRY

Divadlo X10 Praha

Dušan David Pařízek –

Jurij Andruchovyč

MOSKOVIÁDA

Překlad: **Alexej Sevruk**

a **Miroslav Tomek**

VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacená záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za zálohu 400,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, garantované minimum 90 EUR netto za představení, a španělské hry za zúčtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce www.dilia.cz/synopse.

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Prokletí nefritového škorpiona (přel. O. Sokol)	7 % netto z btto (30. 11. 2023, profesionální divadla)
Woody Allen – Sex noci svatojánské (přel. J. Stach)	7,7 % netto z btto (31. 12. 2025, profesionální divadla)
Woody Allen – Zahraj to znovu, Same (přel. D. Hábová)	7,7 % netto z btto (30. 6. 2023, profesionální divadla)
Robert Anderson – Víš přece, že neslyším, když teče voda (přel. M. Horská)	6 % netto z btto (31. 12. 2023)
Ray Cooney – 3 + 3 = 5 (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2026)
Ray Cooney – Dvouplošník v hotelu Westminster (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2026)
Ray Cooney – Prachy? Prachy! (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (1. 3. 2026)
Ray Cooney – Rodina je základ státu (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2026)
Ray a Michael Cooney – Tři bratři v nesnážích (přel. J. Fisher)	6 % netto z btto (31. 12. 2024)
Michael Cooney – Habaďura/Nájemníci pana Swana (přel. R. Dubský)	6 % netto z btto (31. 12. 2025)
Joe DiPietro – Potichu to neumím, jsem vášnivej!/Familie (A. Novák)	8,8 % netto z btto (30. 6. 2023)
Joe DiPietro – Umění vraždy (A. Doležal)	7,7 % netto z btto (10. 9. 2024)
Christopher Durang – Nevyléčitelní (přel. L. Synek a H. Synková)	8 % netto z btto (9. 11. 2024)
Christopher Hampton – Nebezpečné vztahy (přel. L. Smoček a V. Smočková)	8 % netto z btto (9. 4. 2023, profesionální divadla)
Colin Higgins – Harold a Maude (přel. A. Jerie)	7 % netto z btto (24. 5. 2024)
Neil LaBute – Tlustý prase (přel. D. Hábová)	7,7 % netto (8. 4. 2025)
Arthur Miller – Čarodějky ze Salemu (přel. K. Hilská)	7 % netto z btto (31. 8. 2024)
Bernard Slade – Vzpomínky zůstanou (přel. R. Černý)	7 % netto z btto (31. 12. 2025, profesionální divadla)
Dale Wasserman – Přelet nad kukaččím hnízdem (přel. L. Kárl)	7 % netto z btto (30. 6. 2025, profesionální divadla)
Tennessee Williams – Kočka na rozpálené plechové střeše (přel. M. Lukeš, Z. Josková)	8 % netto z btto (31. 5. 2024, profesionální divadla)

20 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – České hry

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.

TRHÁK – hry, které doporučujeme zvláštní pozornosti, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.

KOMEDIE – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.

HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.

HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.

KOMORNÍ HRY – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.

HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatérská divadla.

HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY – hry vhodné jednak pro dětské diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.

LOUTKOVÉ HRY – hry čisté loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

NABÍZÍME

České hry

DAVID DRÁBEK V DILIA

ELEFANTAZIE (2020)

David Drábek, Tomáš Belko, Darek Král

Žánr: muzikál

Obsazení: 6 mužů, 8 žen

Muzikál ohavné krásy. Fascinující příběh sloního muže Josepha Merricka, který se stal ve viktoriánském Londýně atrakcí obłudária.

Smutek křehké duše inteligentního mladíka, uvězněného ve znetvořeném těle lákal v minulosti dramatiky i filmaře. Nová adaptace v podobě původního českého muzikálu otevírá svět panoptika lidských kuriozit a osudy jeho obyvatel, legendárních siamských sester Blažkových, divoké ženy Samiry, Trojnoha Franka a haličského obra Moyzesse. Kdo je krutý Dr. Howard Reinhold a jakou šanci má dobrota jeho kolegy Dr. Fredericka Trevese, který se rozhodl Slonímu muži poskytnout domov a péči? Kdo odhalí tajemství Jacka Rozparovače a jak mohl londýnský pobyt ovlivnit Mahátmu Gándhího? A co prožije hlavní hrdina na své cestě z bídy klece do salónů nejvyšší společnosti? Pátrání po hranici krásy a ohavnosti ve vášnivém fantasy muzikálu.

„Osudy se propletou a znetvoření na těle se ukážou nicotnými oproti zmrzačení ducha a utonutí naděje.“ (David Drábek)

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

FIGAROVA SVATBA: ANDĚLÉ, ŠNECI A LIDÉ (2011) ⚡😊@Ⓜ

David Drábek, Pierre Beaumarchais

Žánr: komedie

Obsazení: 8 mužů, 6 žen

„Když už nedokážete se svými dětmi mluvit o smrti, a to byste měli, mluvejte s nimi alespoň o lásce. Ptáte se, proč si za chvíli nasadím na tvář masku a budu žít své figly a drobný úskoky a budu trdlovat na dvoře hraběte Almovy? Protože žiju v blbě době, proto. Moje vzpoura je potouchlá, protože můj panovník mi může kdykoliv navlíknout na krk špagát. Vy jste na tom líp, i když se občas chováte jako bázlivé, poddajné stádo. Jste na tom líp. Věřte si a vyprašte parchantům kožich. Ať na vás můžou vaše děti hledět s obdivem. Prohrát s čistým štítem není ostuda. Smějte ty zmetky do stoky. Vymáchejte jim jak štěňatům čenichy v louži jejich vlastní ničemnosti. Že to nemá cenu? Má, neuvěřitelnou. Svobodnej člověk se dokáže v divadle zasmát jako nikdo druhej. A proto se teď vraťme ke komedii, kvůli ní jsme přece přišli. A už se nechmuřte, no tak. To jsem já, váš paroháč Figaro.“

Proslulá klasická komedie popisující jeden neobyčejný den sluhy Figara, jeho milé Zuzanky, záletného hraběte Almovy, vdavekchtivé Marceliny a dalších. Jiskřivá hra lásky, plná nástrah, složitých plánů a jejich nečekaných vyústění se právem stala jednou z nejoblíbenějších komedií světové dramatiky. Variace na P. Beaumarchaise z roku 2011.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JEDENÁCTÉ PŘIKÁZÁNÍ ANEB MUCHOLAPKA (2013) ⚡😊@Ⓜ

David Drábek, František Ferdinand Šamberk

Žánr: komedie

Obsazení: 8 mužů, 4 ženy

„Nezapřeš ženy své!“ I tak by se mohla jmenovat nejhranější Šamberkova komedie o zapřísáhlých starých mládencích. Právě zapření vlastní manželky jednoho ze čtyř přátel, který se bojí ostatním přiznat, že porušil sázku a oženil se, je základní zápletkou hry. K odhalení pravdy přispěje ženskou lstí a intrikami samozřejmě ona zapřená manželka. Staromládenecký spolek je rozpuštěn. A zdá se, že v pravý čas, protože po staromládenectví už nikdo z nich netouží.

František Ferdinand Šamberk měl velký cit pro komediální situace a hra je mimořádnou hereckou příležitostí nejen pro čtyři mužské představitele „starých mládců“, ale i pro ostatní postavy. Autorem výrazné úpravy je David Drábek, jehož dramatický styl se vyznačuje mimořádnou ostrovní na hranici grotesky.

„Ten text mě zaujal námětem, který zavdává hodně příležitostí k řádění. A taky to, že jsme po čtyřicítce všichni v krizi středního věku, dětinství, otlučení bývalým životem. Odhalujeme mechanismus, jak se kdo vymlouvá, co skrývá, zakrývá, co se snaží o sobě vydávat jako svědeckví (...). Chtěli jsme, aby to bylo z první republiky, mísim archaickou češtinu i civilní mluvení. Vyšinutí z předlohy je téma, vztahy ukazujeme daleko méně selankovité, byť jsou komické. Jsou možná vtípné, ale nejsou příliš veselé, když je člověk domyslí.“ (David Drábek)

Text měl premiéru v autorově režii v roce 2013 na scéně Stavovského divadla.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KANIBALKY: SOUMLAK SAMCŮ (2018)

David Drábek

Žánr: černá komedie

Obsazení: 6 mužů, 3 ženy

Původní magická detektivka. Nespoutané dada, komedie ve dvou odstínech černé. Iggy a Diana jsou (matoucím křestním jménem navzdory) svérázný pár vyšetřovatelů. Případů musí vyřešit hned několik – a všechny jsou pěkně vykloubené a vypjaté. Odehrávají se dílem ve skutečnosti, dílem pak v delirické myšlence Iggy. Ústřední kauzou je vražda pěti arabských mužů v nuselském loftu. Stopa vede do výcvikového tábora neonacistů, kteří se chystají na muslimský exodus, omývají se octovou vodou proti chemtrailům a jsou posedlí konspiračními weby. Vedle toho se autor David Drábek ve své magické detektivce vypořádává se sociálními sítěmi, genderovými posuny či jedním bývalým prezidentem, co se dopustil podivné odrůdy kanibalismu...

Sudičkami hry jsou David Lynch, Dan Brown a Jo Nesbø.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KANIBALKY 2: SOUMLAK STARCŮ (2021)

David Drábek

Žánr: černá komedie

Obsazení: 7 mužů, 4 ženy

Co se stane, když podnikavý miliardář vezme seniory jako rukojmí svého politického projektu? Je tahle země taky pro starý?

Vyšetřovatelky pražské kriminálky Iggy a Diana jsou zpět, aby zastavily podnikatele parazitujícího na těch nejslabších. Druhý díl nejčernější satiry současné společenské a politické reality.

Českou veřejností cloumají emoce. Je třeba se vypořádat s palčivým problémem stále rostoucího počtu seniorů, kterých má být brzy třikrát víc než lidí v produktivním věku. Miliardář Balcar má řešení, které změní svět: převratný projekt Dva roky v ráji. Těm, kteří dosáhli 75 let, splní jeho firma životní sny o luxusu, pohodlí, bezpečí, cestování. Má to ale jeden háček...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PETR PAN A OCEÁN NADĚJE (2020)

David Drábek, James M. Barrie

Žánr: muzikál

Hudba: Dárek Král

Obsazení: 13 mužů, 4 ženy

Výprava světem fantazie pro všechny, kteří odmítají vyrůst.

Věřte na víly!

Rodina Darlingových si žila poklidným životem. Psí chůva Nana svědomitě hlídala malou Wendy i jejího bratříčka, ale jedné noci přiletěl otevřeným oknem do pokoje tajemný chlapec Petr Pan spolu se svou průvodkyní vílou Zvoněnkou a pozval děti na dobrodružnou cestu do Země Nezemě. Stačí jen vzlétnout a vydat se vstříc hvězdné obloze... Ztracení chlapci, piráti, mořské panny, nebezpečný kapitán Hák nebo krokodýl s budíkem v žaludku, to jsou jen někteří hrdinové slavného příběhu v nové adaptaci Davida Drábka.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DAVID DRÁBEK (*1970)

Dramatik a režisér, vystudoval filmovou a divadelní vědu na Filozofické fakultě Univerzity Palackého a potom nastoupil jako dramaturg do Moravského divadla v Olomouci. Mezi lety 1993 a 2003 působil jako umělecký vedoucí Studia Hořící žirafy. Režíroval v mnoha českých divadlech včetně Národního divadla a Divadla na Vinohradech, v letech 2005–2007 byl stálým režisérem pražského Divadla Minor. Od roku 2009 byl osm let uměleckých šéfem Klicperova divadla v Hradci Králové. Od sezony 2018/19 byl stálým režisérem a autorem Městských divadel pražských. Je autorem tří desítek divadelních her, za něž byl mnohokrát nominován na Cenu Alfréda Radoka, resp. Cenu divadelní kritiky, čtyřikrát pak byl oceněn, a to za hry *Jana z parku*, *Akvabely*, *Náměstí bratří Mašínů* a *Jedlíci čokolády*.

„Málokterý dramatik promlouvá k dnešku tak živě a trefně jako právě David Drábek – umělec nikoli náhodou několikrát oceněný někdejší Nadací Alfréda Radoka v soutěži o nejlepší uvedenou původní hru, respektive v soutěži o nejlepší – v daném roce napsané – drama. Drábek ovšem nepostrádá ani divácký a recenzentský ohlas u svých inscenací, což ho všechno řadí mezi nepřehlédnutelné divadelníky dneška.“ (Lenka Jungmannová)

PĚT MINUT DO KONCE SVĚTA (2022)

Vojtěch Honig

Obsazení: variabilní

Text sestávající z jednadvaceti krátkých dialogů se pokouší vytvořit kompozici prvků definujících naši společnost, kulturu, dobu. Způsob, jakým vedeme vztahy. Jak komunikujeme. Jak přemýšlíme.

Současná filozofie se přiklání k představě, že poznání funguje spíše než formou rigidní logické úvahy na základě jakéhosi Denkbild – myšlenkového obrazu, kompozice, která vytváří souvislosti, které jinak zůstávají skryté. O to se pokouší tento text. Nabídnout takový myšlenkový obraz.

Dialogy spolu na první pohled navzájem nesouvisejí – přesto však vytvářejí koherentní celek, který vypovídá o situaci, ve které se nachází současná Evropa. Tento stav by se dal velmi obecně pojmenovat jako krize. Jestliže je všem dialogům z tohoto textu něco společné, je to právě motiv krize, který je v základě každého z nich.

Je to pre-apokalyptický obraz světa. Světa, který míří k záhubě sebevraždou.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VILIAM KLIMÁČEK V DILIA

BÁRBI HL'ADÁ KENA (2022)

Viliam Klimáček

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena

„Z frustrace vás vyvede jen pestrý sexuální život, na který ti okolo vás nemají odvahu!“

Komedie o internetových seznamkách.

Viki pracuje v call centru banky, Gabi je cvičitelka těhotenské jógy. Viki je frustrovaný, že jeho šéf je o tolik mladší než on a že všichni kolegové vydělávají víc. Gabi nemůže mít děti a klientky v třetím trimestru jí připadají jako balóny. A ona si připadá jako cvičitelka balónového létání. Oběma hrozí, že se jejich životy utopí v nudě, a proto hledají rozptýlení na internetových seznamkách.

Hra o intimních vztazích v manželství a taky o tom, že někdy i toho nejbližšího člověka, přestože žije po našem boku, nedokážeme úplně poznat.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DUBČEK V METRU (2018) ⚡😊@♿

Viliam Klimáček

Žánr: rozhlasová hra

Překlad: Tomáš Dianiška

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

V roce 2021 uběhlo 100 let od narození Alexandera Dubčeka, výrazné osobnosti československých dějin, aktéra Pražského jara a představitele socialismu s lidskou tváří.

Tuto charismatickou i problematickou politickou osobnost, která se významně zapsala do dějin Čechů i Slováků a jejíž smrt po autohavárii na sklonku roku 1992 jako by předznamenala konec společného státu, se rozhodl připomenout slovenský dramatik Viliam Klimáček ve své nekonvenční rozhlasové hře, v níž titulního hrdinu odváží pražská podzemka k moři zapomnění.

Na trochu groteskní poslední cestě provázejí československého politika dva Češi a jeden Slovák. Ale ještě než dorazí do cílové stanice, čeká všechny několik zastávek a kontrola velmi svérázného revizora, který mluví česky se silným ruským přízvukem.

Hra *Dubček v metru* vznikla v roce 2018 pro projekt Českého rozhlasu s názvem ČeskoSlovenský rok na Vltavě. České pasáže hry napsané původně ve slovenštině přeložil Tomáš Dianiška.

„Dubček bol mužom pražskej jari, zásadného momentu našich dejin, kedy sme sa na chvíľu všetci nadýchli, aby sme ďalších dvadsať rokov zadržovali dych – povedané plaveckou terminológiou nielen preto, že poznáme Dubčekovu ikonickú fotku, ako skáče z mostíka do vody. Zároveň je to muž jediného veľkého skoku, muž, ktorý potom už nemal na naše ďalšie dejiny, keď bol v disente, takmer žiadny vplyv. Trocha zabúdaný, trocha aj zatracovaný, je mu vyčítaná slabosť a chybné rozhodnutia, no v krátkych mesiacoch, kedy bol najvyššie postaveným politikom v Československu bol obrovskou nádejou pre obyvateľov našej krajiny.“

Písať suchý dejepis by ma nebavilo, preto podsvetie s jeho riekami a predstava metra miesto Charónovej loďky. Je to autorsky vzrušujúce, ponúka to zvukové možnosti pre rozhlasovú hru, je to možno máličko neúctivé, ale len tak akurát málo, aby mal poslucháč odstup. A možno to má aj trochu humoru a žmurknutia v sebe, že som nechcel ten príbeh podávať až tak veľmi navážno, všetko len preto, aby som ho priblížil poslucháčom a pomohol im vydržať pri rádiách až do konca.“ (Viliam Klimáček)

Text v česko-slovenské jazykové verzii je v elektronickej podobe k dispozícii v DILIA.

MEČIAR (2016)

Viliam Klimáček

Obsazení: 5 mužů, 5 žen, sbor (variabilní)

„Mečiar – hra, které se každé divadlo doted' vyhnulo“

„Hru jsem dokončil v dubnu 2016. Ředitelé Divadla Andreja Bagara v Nitře i s uměleckým šéfem potom odvolali a nové vedení o hru, kterou už-úž měli nastudovat, ztratilo zájem. Už se nikdy nedozvím, jestli to byla běžná vendetta, při níž se všechny projekty starého vedení zásadně zahazují, nebo něco úplně jiného. Ještě jsme ji párkrát s režisérem nabízelí velkým slovenským divadlům, ale neúspěšně.“

Politik V. M. je nekontroverznější osobnost moderních slovenských dějin, muž, jehož vláda spoluorganizovala nejen bezprecedentní loupež národního majetku ve jménu privatizace, ale také rozdělila společnost na dva nesmiřitelné tábory – což pocítujeme dodnes – a byla zodpovědná za kriminální spolupráci tajné služby s mafii, za únosy i vraždy. Tomu všemu byl v pozadí přítomný on jako předseda vlády a předseda HZDS a přestože mu nikdo přímou vinu nedokázal, morální zodpovědnost za devastaci tehdejšího Slovenska z titulu svých funkcí stále nese.“ Viliam Klimáček

Děj se odehrává v devadesátých letech 20. století na Slovensku, a to konkrétně ve sportovní hale na meetingu HZDS, na úřadě vlády, v kostele, v kuchyni důchodkyně, v lese mrtvých, ve slovenském parlamentu, v cukrárně, v nemocnici a na smetišti dějin.

Text ve slovenštině v elektronickej podobe je k dispozícii v DILIA.

JE MI TEPRVE SEDMDESÁT

Miroslav Oupic

Obsazení: 4 muži, 3 ženy

Hra je ohlédnutím za životem herečky Jarmily. Deset let je již vdovou a už nedostává žádnou hereckou práci. Je doma a občas vzpomíná na staré časy. Tak je to také i v den, kdy slaví své kulatiny, 70. narozeniny. Sídí doma sama, opuštěná až do chvíle, kdy jí zavolá redaktor divadelního časopisu, že k ní dneska přijde udělat rozhovor. V tu chvíli se její den změní. Udělá si čaj, zalistuje si fotoalbem i výstřižky z dobového tisku a přemýšlí o svém životě, jak to asi redaktorovi vše poví. Dívá se do alba a vzpomíná na období, kdy jí bylo 20 let. Píše se rok 1970, začínající normalizace. Mladá Jarmila, která je v divadelním angažmá jen pár měsíců, je v divadelní šatně šťastně zamilovaná, neboť zažívá milostný poměr s 50-ti letým režisérem Karlem. Tento vztah má však i stinné stránky. Sedmdesátiletá Jarmila různé věci komentuje a pak se i s dvacetiletou Jarmilou ve své myslí baví, stejně jako s Karlem.

Podruhé, když se Jarmila ve svém bytě podívá do alba, přenesse se o dvacet let později, do roku 1990. Je krátce po sametové revoluci, divadelní repertoár se dramaticky změnil a ona ve 40-ti letech začíná hrát konečně zajímavější role. Nyní má vztah s kolegou hercem – padesátiletým Petrem. I zde Jarmila starší vše komentuje a hovoří sama se sebou v mladším provedení a s Petrem. Konečně přichází redaktor a Jarmila

může o sobě říct vše, co si připravila. Přicházejí také obě Jarmiliny mladší verze a všichni si povídají a radí se, jak by měla Jarmila redaktorovi co nejlépe odpovídat. Nakonec čeká Jarmilu zajímavé a nečekané překvapení.

Hra *Je mi teprve sedmdesát* přibližuje zajímavý a dramatický život jedné herečky, která po těžkých desetiletích dostane nový impuls do dalších let, které je potřeba prožít naplno, pro radost, pro druhé a k tomu mít opět po delší době optimistický pohled na svět.

Text je k dispozici také ve slovenském překladu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

CIRKUS KAPITÁNA RAMBOUSKA ANEB POHÁDKA Z MANÉŽE

Jiří Teper

Hudba: Jiří Beneš

Žánr: pohádka

Obsazení: 3 muži, 2 ženy, kompars

Na nové turné se právě chystá vyrazit originální Cirkus kapitána Rambouska, rodinný podnik, jehož principálem je Alois Rambousek, principálkou jeho žena Hedvika a akrobatickou hvězdičkou jejich dcera Rita. K posledním přípravám před odjezdem se připlete Vendelín, mladík, který vyrazil ze zapadlé vsi hledat práci. Cirkus dosud nikdy neviděl, jeho atmosférou je však zjevně okouzlen. Toho využije kapitán Rambousek a nabídne mu práci – úlohu klauna, který v cirkuse zrovna chybí. Vendelín po krátkých rozpacích přijímá, zvláště když ho do základů klaunské profese zasvětí půvabná Rita. Jejich rychle navázaný srdečný kontakt se ovšem vůbec nelíbí kouzelníku Šarivari, který chce Vendelína zatáhnout

do spiknutí proti principálu Rambouskovi a zároveň získat jeho dceru pro sebe. Závěrečné cirkusové číslo však dopadne úplně jinak!

Pohádku zdobí hudba a písničky Jiřího Beneše.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

O MALÉ HASTRMANCE

Jiří Teper

Autor hudby: Jiří Beneš

Žánr: pohádka

Obsazení: 3 muži, 4 ženy

Pohádka je rozsmarňovanou a rozezpívanou variací na příběhy malých mořských víl a rusalek. Také malá hastrmanka, přes varování starého hastrmana, zahoří nejprve zvědavostí po lidském světě a poté se zakouká do prvního člověka, kterého u rybníka potká – prince z nedalekého zámku. Ten je však, jak se zdá, předurčen stát se manželem vdavekchtivé princezny, která je mu všude v patách. Aby byla malá hastrmanka princezně nápadnici rovnocennou soupeřkou, musí podstoupit kosmetické kejkle staré čarodějnice a posléze i hejkalův hlasový kurs... Bude to stačit k získání princovy lásky? Závěr hry dává každopádně zapomenout na tragické konce hastrmančiných literárních i divadelních předchůdkyň...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

OLE ZAVŘIOČKA

Jiří Teper

Žánr: pohádka

Hudba: Jan Vávra

Obsazení: 3 muži, 1 žena

Příběh o kouzelném skřítkovi, který zná nejvíc pohádek a příběhů na celém světě a vypráví je ke spánku hodným dětem, napsal slavný dánský spisovatel Hans Christian Andersen. Jeho divadelní podoba zachovává rámec předlohy – i zde navštěvuje skřítek Ole Zavřiočka celý týden jednoho malého chlapce a pro každý den má pro něj připraveno jiné snové a pohádkové dobrodružství. Chlapec (říkejme mu Valdemar) se tak setká například se svým pradědečkem, který vystoupí z obrazu, pozná se s chlubitým Pondělkem a dalšími dny v týdnu, před jeho očima ožijou staré hračky a cestuje tak na parníku i na lokomotivě, dostane se na slavnou myši svatbu, pomocí křesadla přivolá tři kouzelné psy a málem skončí v objetí Sněhové královny...

Snovou, barevnou, leckdy i roztančenou atmosféru hry umocňuje a posouvá celá řada písniček Honzy Vávry.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

POHÁDKA O FINTIVÉM UPÍROVI

Jiří Teper

Autor hudby: Jiří Beneš

Žánr: pohádka s písničkami

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

Ve starém a chátrajícím hradu přebývají dva upíři. Starý hrabě Drak a jeho synovec Béla. Hrabě by rád, aby Béla pokračoval v upířském řemesle, protože jemu samotnému už pověstné tesáky stářím vypadaly. Ale s Bélou to nemá jednoduché. Synovec se vždy po půlnoci tak dlouho strojí, převléká, vybírá vhodné doplňky, zkrátka fintí se a parádí, až kohout zakokrhá... a je po službě. Hradu si navíc všimne podnikavý starosta z blízké vsi, hodlá jej opravit a provozovat jako turistickou atrakci. Upíry, kteří se proti tomu brání, považuje v denním světle za vandráky, kteří v hradu jen tak přespávají, a hodlá je vystěhovat. Rozčilený hrabě Drak pověří Bélu, aby konečně nechal fintění a šel starostu pořádně vystrašit, případně i vysát. Béla se však ve starostově domě seznámí s jeho dcerou Milčou, která se mu velice zalíbí, a úkol nesplní. Starému hraběti nezbude, než zavolat na pomoc stoprocentního upírku Blady Mery, aby starostovy plány překazila. Jak vše dopadne na závěrečném upířím večíрку?

Pohádku doplňují písničky Jiřího Beneše.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME PŘELOŽENÉ zahraniční hry

VŠECHNO JE RELATIVNÍ (RELATIVELY SPEAKING, 2011)

Woody Allen, Ethan Coen, Elaine Mayová

USA

Překlad: Dana Hábová

Žánr: komedie

Obsazení: variabilní (2–7 mužů, 1–3 ženy)

Doktor Larry, jste tady, abych vám pomohl. Máte dojem, že byste potřeboval pomoc? Nebo si ulevit třeba, nebo, nebo, nebo něco objasnit? Co od tohoto setkání očekáváte?

Larry To nevím. (Zamyslí se). Asi očekávám – není tohle ta situace, kdy se ukáže, že doktor jsem já a vy jste duševně chorý pacient?

Doktor Ne, Larry.

Larry Jak to víte? Všechno přece nevíte.

Doktor Ne, všechno nevím.

Larry Mohlo by se to ukázat. Takový překvápko...

Doktor No, tohle se někdy stává ve filmu. Ve skutečnosti ne. Ve skutečnosti jsem lékař rozhodně já.

Larry No, to přece musíte tvrdit. Jinak by to žádný překvapení nebylo.

Woody Allen, Ethan Coen a Elaine Mayová. Tři proslulá jména autorů, kteří všichni dostali na zakázku od amerického divadla ze slavné Broadwaye napsat jednoaktovku. Tak vznikl soubor *Relatively Speaking* v překladu Dany Hábové, kterému se dá vtisknout možný název *Všechno je relativní*. Dvě ze tří aktovek mají komorní obsazení, umným způsobem zakomponovaným. Vždy se nějakým velmi osobním způsobem dotýkají manželských a rodinných vazeb až krizí. Humor je ostře pálivý jako chilli paprička a vlastně jen díky němu se potenciálně tragické situace stávají groteskními až komickými.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VÝSTŘELY NA BROADWAYI (BULLETS OVER BROADWAY)

Woody Allen

USA

Překlad: Vojtěch Kostih, Šárka Krejčí

Žánr: muzikál

Obsazení: 6 mužů, 5 žen (řada menších rolí)

Výstřely na Broadwayi je muzikálovým zpracováním Allenovy stejnojmenné gangsterské retrokomedie. Znamý americký komediograf se zde zabývá newyorským intelektuálním prostředím (které tu reprezentují osoby spjaté s divadlem) a konfrontuje ho s drsnou realitou gangsterského polosvěta. Příběh je zasazen do dvacátých let a obsahuje celou řadu dobových písní.

Mladý divadelní autor David Shayne se zoufale snaží prosadit se svojí novou hrou, na niž nemůže sehnat finance, a tak uzavře faustovskou smlouvu s mafianem Nickem Valentim, který je ochoten poskytnout potřebné prostředky za drobnou službu – jeho nová milénka, ukřičená sboristka Olivka, totiž touží po jevištní kariéře. Bouřlivě probíhající zkoušky nového kusu, jež bedlivě sleduje Olivčin bodyguard Cheech, komplikuje především účast herecké primadony Helen Sinclair, která neustále

mění svůj text. Zabíják Cheech projeví nečekané dramatické nadání a začne Davidovi upravovat dialogy i děj podle životní reality, kterou sám zná. Navíc i jemu rychle dojde, že Olivka na svoji roli v žádném případě nestačí a rozhodne se pro radikální řešení.

Muzikál obsahuje řadu scén, které diváky rozesmějí až k slzám, tím více, pokud trochu znají i divadelní prostředí.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZAMILOVANÝ KAFKA (KAFKA ENAMORADO, 2013)

Luis Araújo

Španělsko

Překlad: Jiří Kasl

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Hra španělského herce, dramatika, režiséra a scenáristy Luise Araúja (*1956), která měla premiéru v březnu 2013 na scéně madridského divadla María Guerrero, zachycuje reálný příběh lásky mezi Franzem Kafkou a Felicí Bauerovou, která nemohla dojít naplnění. Felice, na svou dobu velmi moderní žena, prokuristka jedné berlínské obchodní firmy, neustále na služebních cestách, finančně nezávislá, se s Franzem seznámila u jejich společného přítele Maxe Broda. Franz, který byl pod traumatizujícím vlivem otcovské autority a nedokázal se vymanit z vlivu rodiny a svého zaměstnání státního úředníka, se ve své literární tvorbě soustředil na existenciální otázky moderního člověka. Přestože se Felice a Franz do sebe zamilovali, jejich vztah se stal neustálým nedorozuměním, v němž si navzájem způsobovali útrapy, až se po třech postupných zasnubách a rozchodech vzdali plánů na manželství. Kafka dospěl k závěru, že manželský, měšťanský, rodinný a spořádaný život je neslučitelný s jeho uměleckou touhou, a nakonec ho obětoval tím, že „obětoval sám sebe“ a napsal

monumentální dílo, které je dodnes předmětem vědeckého bádání i zdrojem umělecké inspirace.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ŽENA Z HOTELU MICHELANGELO (LA FEMME DU MICHEL ANGE, 2013)

Eric Assous

Francie

Překlad: Anežka Svobodová

Žánr: komedie (monolog)

Obsazení: 1 žena

Představte si, že žijete život, který by vám každá jiná žena záviděla. V harmonickém dlouholetém manželství, s movitým spolehlivým manželem, dcerou, dospělou tak akorát, aby si brzy začala žít vlastní život (a stejně tak vy) a zábavnou nejlepší přítelkyní, která vám do života přináší dobrodružství, které potřebujete. Někdy až příliš velké. Třeba když vás nechá čekat v hotelovém baru. Čekáte, vyhlížíte ji, váš pohled se střetne s každým, kdo hlavními dveřmi přichází. A protože stále vypadáte mladě a atraktivně, může se stát, že si vás jeden z příchozích splete s profesionální společnicí a nabídne vám velkou sumu, abyste s ním strávila noc. Jak zareagujete?

Monodrama pro herečku je zábavnou sondou do života ženy ve středním věku, která žije podle svých představ, ale pro trochu dobrodružství dokáže riskovat do té míry, že vše ve svém dokonalém životě může ohrozit.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PASTORÁLA (PASTORAL, 2013)

Thomas Eccleshare

Velká Británie

Překlad: Hana Pavelková

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy

Hra mladého britského dramatika a herce Thomase Eccleshara *Pastorála* z roku 2013 bývá nejčastěji charakterizována jako absurdní eko-gotický dystopický horor, kterému nechybí černý humor. Eccleshare vybočuje ze současného trendu britské dramatiky zabývajících se klimatickou krizí mj. fantastní představitostí a tím, že výchozí situaci staví v opačném pořadí. Není zde prezentován post-apokalyptický svět, ve kterém je příroda zničena následkem lidského jednání. Ve hře *Pastorála* příroda bují a přebírá zpět nadvládu nad životem na planetě a vrací úder lidskému pokolení. V Londýně blízké budoucnosti tak vypuká boj o přežití. Rostliny prorůstají betonem a nicí vše, co jim stojí v cestě. To, co lze sníst, slouží jako potrava pro zvířata, ne pro lidi. Je tedy jen otázkou času, kdy zvířata zaútočí a zlikvidují poslední příslušníky lidského pokolení. Logicky začnou od nejslabších kusů: starých lidí a dětí. Hlavními postavami jsou právě příslušníci těchto dvou skupin: pospávající stařena Moll a jedenáctiletý Artur, kteří jako poslední zbydou v prázdném bytě, kde se *Pastorála* odehrává.

Eccleshare nápaditě stupňuje napětí a nechává britskou faunu a flóru přetvořit londýnské ulice k nepoznání. To, že „příroda je plná života“ není v tomto případě zprávou optimistickou, ale výhružnou. Divadlům to poskytuje nesmírně nápaditý a zábavný prostor. Autor za svůj debut získal Verity Bargade Award.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NEVĚŘÍM! (MOI JE CROIS PAS!, 2012)

Jean-Claude Grumberg

Francie

Překlad: Sarah Biderman

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Muž a žena. Už žádné mládí, svádění a láska, ale naopak stáří, dlouhé manželství a prohlubující se odlišnosti. Dvě bestie nuceny obývat stejný prostor. Muž nevěří ničemu, žena chce věřit všemu. Čas plyne, den za dnem, noc za nocí. Ti dva se navzájem konfrontují, ponižují, snaží se tomu druhému vnutit svůj směšný úhel pohledu. Urážejí se, vyhrožují si, hádají se, předhánjí se ve vynalézavosti, jak toho druhého vyoutovat, zdraví rozum se mísí s absurditou. Jediné příměří je možné, když se zapne televize. Ale čas plyne neúprosně dál a najednou si už muž nepamatuje, čemu nevěřil, a žena zapomněla, čemu věřila...

Grumbergova komorní hra je směsicí komedie, absurdního dramatu a maloměstácké činohry. Text nabízí výrazné herecké party pro dva zralé herce.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ČEST MEZI ZLODĚJI (HONOUR AMONGST THIEVES, 2019)

Robin Hawdon

Velká Británie

Překlad: Zuzana Ščerbová

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

Jedno hotelové líbánkové apartmá, heslo jeden na jednoho, a hlavně nikdo o nikom a o ničem nic neví. Jenže v apartmá se omylem najednou vyskytne osob šest: Pavouk, Motýlek, Makovička, Bezpečák, Had a Škorpión. A tak vzniká parádní nekontrolovatelný chaos. Jak zpackat tajnou předávku kufru s drogami a kufru s penězi? Jednoduché rendez-vous dvou mafiánských gangsterů rádobý velkého formátu se zvrhne v sled dokonale vrstvených komických situací s unikátními humornými dialogy plnými zvrátů, hravých dvojsmyslů a lechtivých narážek na dealerské podsvětí a prostředí prostituce. I romantická svatební noc v noblesním hotelu se může rázem změnit v peklo, obzvlášť když jde nečekaně o život, a to všem zúčastněným. Jenže kdo se odváží vyřešit patovou situaci a kdo tu další, další a další? Obzvlášť, když i zloději mají přece svou čest!

Připravujeme český překlad.

HRÁT SI NA RÁJ (ZÁPAD. LABUTÍ PÍSEŇ) (PARADIES SPIELEN (ABENDLAND. EIN ABGESANG), 2017)

Thomas Köck

Rakousko

Překlad: Zuzana Augustová, Kateřina Studená

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži, 3 ženy (sbor)

Evropou se řítí rychlovlak, nemá šanci včas zabrzdit, ale přátelský průvodčí přesto mluví o zpoždění. Evropané jeden na druhého nečekají a vlak uhání nocí neznámo kam – do pekla to ale není, na to je moc chladno.

V tomto rámci sledujeme příběhy pěti různých cestujících, které se prolínají s příběhy dalších protagonistů a společně tak ztvárňují jednu velkou noční múru společné budoucnosti Evropy, kde se všichni snaží jet jen svým směrem a do neznáma. V jednom z příběhů stojí u nemocniční postele matka, dcera a syn oblečení ve sterilním oblečení, aby těžce popálenému otci nezanesli do ran infekci. V dalším pár z Číny ilegálně vycestuje vlakem do Itálie, aby skončil v tamní továrně na trička se stejnými pracovními podmínkami jako doma, nakonec najde v Evropě i smrt.

Hra je závěrečnou částí autorovy klimatické trilogie. Autor ve svých jazykově vytříbených textech střídá postupy prózy, dramatu i lyriky, stejně jako v předchozích dvou dílech *paradies. hungern* a *paradies. fluten* i zde se zanořuje do historie, popisuje dřívější i nynější migraci, ohniska požárů, ničení přírody a vzrůstající prázdnotu lidí, kteří dávají přednost zjednodušujícím a extrémním řešením problémů. Vše se opakuje a Evropané se, zdá se, z minulosti nepoučili...

Závěrečnou část volné trilogie o současných problémech naší západní civilizace uvedlo Nationaltheater Mannheim v prosinci 2017 (režie: Marie Bues). Inscenace vyhrála Mülheimer Dramatikerpreis, cenu udělovanou nejlepšímu současnému německojazyčnému textu v rámci divadelní přehlídky Mülheimer Theatertage 2018.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TO JSI ŘÍKAT NEMĚLA! (FALLAIT PAS LE DIRE!, 2021)

Salomé Lelouch

Francie

Překlad: Alexander Jerie

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Žijeme v době, kdy všechno je předmětem diskuze, ale ne všechno se smí říkat. Kdo může říkat, co si myslí? Kdy? Za jakých okolností? Komu můžeme říct svůj názor a kdy je to „zakázané“? Jsou věci, které se dnes už říct nedají. Politická korektnost se vplížila do našeho každodenního života, a kdo jí nepřikyvuje, může na to šeredně doplatit.

Manželský pár jako každý jiný spolu probírá různá témata. Plastická chirurgie, Me Too, stáří, vztahy, sexualita, potrat, misogynie, globální oteplování, znečištění, islám, politika, rovnost pohlaví, e-koloběžky a další. Sledujeme debatu od každodenních drobných problémů, přes existenciální otázky, politická a sociální témata, po odkrývání rodinných tajemství. Pár se hádá, škádlí, protiřečí si, názorově se rozchází a schází a diváci se skvěle baví. Jak dobře známe tyhle rodinné debaty...

To jsi říkat neměla! je dynamická, vtipná, inteligentní, brilantně napsaná komedie o realitě dnešních dnů pro dva zralé herce s komediálním talentem.

Salomé Lelouch byla se svou hrou *To jsi říkat neměla!* nominovaná na prestižní cenu Les Molières v kategoriích Nejlepší žijící autorka francouzské provenience, Nejlepší komedie a Nejlepší herec v soukromém divadle – Pierre Arditi.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

POLITICI (DIE POLITIKER, 2019) 😊@

Wolfram Lotz

Německo

Překlad: Barbora Schnelle

Žánr: komedie

Obsazení: variabilní

Who cares!

Copak jste je nevolili!

A kdo teda? Veverky v parku?

K čertu s téma potvorama!

Politici politici

politici

Oceňovaný německý dramatik Wolfram Lotz napsal dramatickou báseň *Politici* na jaře roku 2019 v izolaci, kterou pocítoval po přestěhování do malé francouzské vesnice v Alsasku. Při psaní vycházel ze svého deníku, který posléze zničil. Výsledkem je formálně neobvyklá hra, na kterou můžeme pohlížet jako na vodopád slov, našťavané spílání politikům i světu kolem, stejně tak jde ale o důmyslně koncipovanou poezii s výrazně rytmičtým jazykem, svěbytným světem metafor a britké ironie. Bezmoc, vztek a letargie, stejně jako alibistické předávání zodpovědnosti vyšším místům, to jsou jen některé motivy, které v sobě nese toto vrstevnaté originální a nebezpečně aktuální dílo.

Lotz zpracovává v *Politicích* témata jako jsou frustrace, úzkost, osamělost jedince, nečekané celosvětové zkušenosti a nové pocity každého z nás.

Premiéra hry se odehrála 30. 8. 2019 v Deutsches Theater Berlin. Brzy poté následovala uvedení například v Münchner Kammerspiele, Staatstheater Hannover, Thalia Theater, rakouském Volkstheater Wien a dalších divadlech.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

STVŮRA (MONSTER, 2007)

Duncan Macmillan

Velká Británie

Překlad: Jan Musil

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Nemá ani trochu empatie. Mohli byste se uprostřed rozhovoru s ním začít k smrti dusit a jeho by napadlo jenom: „No, konverzace skočila.“ Nejspíš by tam jen tak seděl a dojídal to, čím jste se udusili.

Nezkušený učitel dostane na starost narušeného a násilného čtrnáctiletého kluka. Jenom na něm závisí, jestli ho natrvalo vyloučí ze školy a pošlou do pastáku, nebo ne. Sami dva ve třídě a mezi nimi intenzivní souboj slov a vůle. Jenže co je vůbec možné udělat s dítětem, na kterém nikomu nezáleží a které se ničeho nebojí? A dokáže člověk vycítit hranici, za kterou už musí chránit svoje bezpečí? Za hru *Monster* byl Duncan MacMillan oceněn porotou Bruntwood Awards v Royal Exchange Theatre v Manchesteru, kde se záhy stal i dvorním autorem.

Připravujeme český překlad.

KARANTÉNA (QUARANTAINE, 2021)

Jean-Pierre Martinez

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Max: A vy víte, proč tu jsme?

Dom: Mysleli jsme, že nám k tomu něco řeknete vy.

Max: Já nic nevím. Sebrali mě, když jsem vystupoval z vlaku. Bez jakéhokoli vysvětlení.

Pat: A já!? Doma na mě čekají tři děti. Nemluvě o manželovi. A vy?

Max: Já ženatej nejsem. Jen jsem se skočil podívat do nemocnice za mámou.

Dom: Takže ani vy nevíte, proč nás tu zavřeli.

Čtyři osoby, které se navzájem neznají, se proti své vůli ocitnou v karanténě, z níž se později vyklube jakési podivné divadlo. Za imaginárním sklem je pozorují lidé/diváci. „Pacienti“ v nemocničním oblečení se dohadují, co se to s nimi stalo. Jakým virem mohli být nakaženi? Co jim vlastně hrozí? Kdy a jak tohle skončí? Postupem času začínáme chápat, že ona karanténa se odehrává v blízké budoucnosti, které vládne jakýsi Big Brother a že toto opatření nemusí být striktně zdravotní...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

GOLEM (EL GOLEM, 2022)

Juan Mayorga

Španělsko

Překlad: Jiří Kasl

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 2 ženy

Systém veřejného zdravotnictví se hroutí. Podobně jako mnoho jiných pacientů v celé zemi bude Ismael, který trpí vzácnou chorobou, nucen opustit nemocnici, kde ho léčili. V této situaci jeho manželka Felicie dostává od Saliny, zaměstnankyně nemocnice, nečekanou nabídku: Ismael si udrží lůžko a jeho léčba bude pokračovat, když se ona naučí nazpaměť určitý text. Zdá se, že jde v zásadě o lehce splnitelný úkol: zapamatovat si každý den několik slov. Den za dnem ale Felicie vnímá, že jak si postupně osvojuje slova toho textu, jehož autora nezná, tak se něco v jejím nitru proměňuje. Ta slova se zmocňují jejího těla a mají fyzický vliv na její bytost a ona si ve své proměně plete sen a bdění, fikci a realitu, lež a pravdu.

Juan Mayorga napsal *Golema* už před několika lety, „ale něco se stalo během lockdownu – uprostřed všeobecného zmatku, úzkosti mnoha lidí a strachu jiných lidí, že by se řád, v němž jsme žili, mohl zhroutit –, což mě přimělo k tomu, abych ji přepsal a poslal Alfredu Sanzolovi. Je pro mě velkou ctí, že se režisér a dramatik, kterého obdivuji a který mě ovlivnil, rozhodl tuto hru inscenovat. Jejím tématem je podle mě síla slov, která nás obklopují a pronikají a kterými si vytváříme noční můry a sny.“

Alfredo Sanzol tuto Mayorgovu nejtemnější hru nastudoval v Národním dramatickém centru. Premiéra se konala v Teatro María Guerrero v Madridu 25. února 2022.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PŘÍSTUP (THE APPROACH, 2018)

Mark O'Rowe

Irsko

Překlad: Ondřej Pilný

Žánr: činohra

Obsazení: 3 ženy

Přítelkyně u kávy proberou mnohé – staré časy, nové milence, účesy, diety, záležitosti, jejichž význam nepřekračuje horizont jednoho dne, ale i zásadní životní události. Irský dramatik bravurně ovládá tempo dialogů, přechody a zámlky. Tři ženy a tři rozhovory, mezi kterými uběhne mnoho let a změní se spousta okolností. Partneři přicházejí a odcházejí. Postupně se zaceluje rána mezi sestrami Ann a Denis, jak čas léčí zdánlivě nepřekonatelnou nenávisť (Denis začala chodit s předchozím partnerem své sestry a když zemřel, Ann mu odmítla přijít na pohřeb). Z řeči vyplývá, kolik času uběhlo a co se změnilo, nicméně poslední scénou, která je totožná s tou výchozí, se celý vývoj děje uzavírá do kruhu, jako by se všechno opakovalo (každá má zkušenost s partnerem, který připravoval křížovky s tajenkou). Jako by ve vztazích postav bylo něco, co je vždycky spojuje, ačkoli se v daném okamžiku každá nachází v jiné situaci...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

CALDERÓN

Pier Paolo Pasolini

Itálie

Překlad: Hana Voráčová

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní (5–8 žen, 8–11 mužů)

Hra je inspirována stěžejním dílem Calderóna de la Barca *Život je sen*, jehož tématem je ztráta vlastní identity, vlastního příběhu. Pasoliniho text je situován do Madridu v roce 1967, frankistického Španělska a zosobňuje všechno rozčarování a úzkost ze zmařené revoluce, historie, jež je odsouzená k neustálému opakování se bez řešení, kontrastem mezi jedincem a mocí, mezi svobodou a útlakem.

Z klasické předlohy Pasolini zachoval i jména hlavních hrdinů, jejich žití mezi snem a realitou, tentokrát je však hlavní hrdinkou žena, Rosaura. Žena tří tváří, které představují tři různé společenské třídy: aristokratickou, proletářskou a měšťanskou, se kterými se však neztotožňuje. A proto se během každého snu pokouší vymanit z dusivého ovzduší, které ji svazuje s přítomností, kterou odmítá akceptovat, ale ze které je těžké, ba téměř nemožné se osvobodit.

Hra je především o lidské nemohoucnosti překročit svůj sociální stav, který člověka uzavírá do série konvencí, které ovlivňují jeho reakce i myšlení. Řešení, které přijme Rosaura, aby našla hypotetickou svobodu, je právě sen, do kterého se uchyluje a díky němuž přijme tři různé identity: první je dcera z aristokratické rodiny, pak prostitutka a nakonec frustrovaná manželka bohatého měšťana.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NOHY Z JÍLU (FEET OF CLAY, 2007)

Terry Pratchett, Stephen Briggs

Velká Británie

Překlad: Jan Kantůrek, Pavel Dominik

Žánr: komedie

Obsazení: 17 mužů, 14 žen (variabilní)

Někdo se pokusil zabít lorda Vetinariho, Patricije z bájného Ankh-Morporku. Nikdo neví, kdo by se mohl opovážit něčeho takového, nikdo neví proč, a co je pro ego obyvatel města nejhorší, nikdo přesně neví ani jak. Městská Hlídka má plné ruce práce nejen s vyšetřováním případu, ale do toho též s vlkodlačíci v pre-úplňkové tenzi, desátníkem Nóbldhochem, kterého posedlo šarmantní vystupování, a trpaslíkem-nováčkem, který se nebojí užít ani líčidel. Na opačné straně města se předtím ochránci města s hliněnými nohama pokoušeli stvořit svého velitele – golema...

Jevištní adaptace slavného románu Terryho Pratchetta od Stephena Briggse. Ten, když Pratchetta kdysi jako úplně první na světě oslovil, že by rád adaptoval jeho hru na jeviště, netušil, že vznikne úzká dlouhodobá spolupráce. Původní předlohu přeložil již proslavený Jan Kantůrek a na českou jevištní scénu se dostane v podobě překladu Pavla Dominika.

Připravujeme český překlad.

(R)EVOLUCE. NÁVOD NA PŘEŽITÍ VE 21. STOLETÍ ((R)EVOLUTION, 2019)

Yael Ronen, Dimitrij Schaad, Yuval Noah Harari

Německo, Izrael

Překlad: Barbora Schnelle

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži, 2 ženy

Dr. Frank: Neberte si své geny tak osobně, René.

Lana: Nejde tu o tebe. Jde o to, abychom měli zdravé dítě.

René: Ale já jsem přece zdravý!

Dr. Frank: Ted' ještě jste. A samozřejmě vám nikdo nebude bránit v tom, abyste i přes svou genovou výbavu zplodil přirozené dítě.

René: Jasně, můžu v pohodě zplodit přirozený dítě – bez zdravotního pojištění, furt pod dozorem, bez možnosti...

Dr. Frank: Podívejte se, dědičné choroby představují pro veřejnost velké zdravotní a také finanční riziko. Není to nic osobního. Pokud má část lidí platit za to, že vy odmítáte jistá opatření, pak to má... do určité míry... příchut' asociálnosti.

Lana: To my víme, a proto jsme tady. Prosím, omluvte nás.

(R)Evoluce je německy psaná hra režisérky izraelského původu Yael Ronen, která měla premiéru v Thalia Theater Hamburg v roce 2020. Ve svých vtipných a provokativních hrách a inscenacích (z nichž většina vznikla pro berlínské divadlo Gorki Theater) se Ronen zabývá aktuálními kontroverzemi a reflektuje zásadní otázky naší současnosti na základě individuálních zkušeností svých herců. Dimitrij Schaad, spoluautor hry, hrál jako herec v několika inscenacích Ronen.

Ronen a Schaad se společně vydávají na dystopicko-groteskní divadelní výpravu do blízké budoucnosti a ptají se na důsledky neuvážené technizace a vykořisťování naší planety. Jako nejdůležitější zdroj inspirace jim slouží kniha *21 lekcí pro 21. století* izraelského historika Yuvala Noaha Harariho, která se zabývá fenomény jako je umělá inteligence, big data nebo bioinženýrství, a jejich vlivem na naši společnost a morální rozhodování jednotlivců. Ve hře tak manželé Lana a René přicházejí za doktorem Frankem, který jim nabídne přivést na svět geneticky optimalizované dítě. „Přirozená reprodukce“ je již dávno překonaná a ti, kteří se „neoptimalizují“ (a vytvářejí tak předpoklady pro budoucí náklady na svou léčbu), vytvářejí riziko pro celou společnost. Proto jsou z mnoha oblastí – například ze zdravotního pojištění – vyloučeni.

Ocitáme se v blízké budoucnosti, v níž každou domácnost řídí Alecto, ve svém prvním životě řecká bohyně pomsty, nyní umělá inteligence, bez níž nikdo nemůže žít. Alecto nám říká, co cítíme anebo jak se cítíme. Alecto je nám bližší a zná nás lépe než kdokoli jiný. Lidé se již nemusejí rozhodovat sami, protože Alecto generuje nejlepší odpovědi a řešení na základě mnoha shromážděných dat.

Hra nás zavádí do světa, v němž se postavy musí vyrovnat s výzvami dalšího vývojového stupně, homo digitalis. Tematizuje tak např. boj s vlastní bezvýznamností (algoritmy totiž vytlačují miliardy lidí z trhu práce), symbiotické vztahy s umělou inteligencí a virtuální realitou, digitální diktaturu (v níž se naše data stávají nástrojem v rukou několika málo lidí) nebo etická dilemata, která přinášejí nepředvídatelné důsledky genetického designu.

Hra dovádí vývoj a důsledky technologického pokroku do nejzazších extrémů. Vtipným a zároveň ostrě kritickým způsobem ukazuje nebezpečí digitální diktatury, a to, jak málo v ní záleží na jednotlivci a jeho sebeurčení.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PENÍZE – SEM S NIMI (GELD – HER DAMIT, 2009)

Andreas Sauter, Bernhard Studlar

Rakousko

Překlad: Tereza Čílová

Žánr: činohra (tragikomedie)

Obsazení: 4 muži, 3 ženy

Jednoho dne se probudíš a je tu válka, vlastně ekonomická krize. Takže přeci jen válka. Otevřeš noviny a dočteš se, že stát je na mizině. Že tvoje banka zkrachovala. Zapneš televizi a někdo tam vykládá o indexu světového štěstí. Na čem závisí štěstí? Na penězích? Na sexu? Na vztahu? Zvládnout každodenní provoz a děti je výzva. A krize to komplikuje.

Andreas Sauter a Bernhard Studlar napsali text, který se neuspokojuje s jednoduchými odpověďmi, instrukcemi ohledně zadlužení nebo obecnostmi na téma krize. Prostřednictvím postav jako letuška, poradce v kuchyňském centru Ikea, nezaměstnaná mladá žena, manželka advokáta a dalších ohledávají společenský terén, který už není jednoznačně rozdělen na spodní, střední a horní vrstvu. Z jednotlivých osudů destilují to, co by snad bylo možné označit za každodennost, a obnažují jemné stopy, které lze již pod smrtícím termínem „krize“ jen těžko rozpoznat: pocity, obavy a naděje.

Hra je napsána citlivě a se smyslem pro komický detail předvádí „panoptikum přežití“, jak hru označila německá kritika.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PŘÍZRAK OBYČEJNOSTI (TAVALLISUUDEN AAVE, 2015)

Saara Turunen

Finsko

Překlad: Alžběta Štollová

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Mystérium.

Žena je mystérium, říká muž, úplně jako by ženu obdivoval. Žena dokáže родit. Mystérium není možný pochopit. Mystérium je záhada. A když se záhada rozluští, tak už to není žádná záhada. Za záhadou se ukáže člověk. A kdyby byla i žena člověk, mohl by muž zůstat ve stínu. Žena by si dělala, co by chtěla, sežrala by muže zaživa. A proto: mystérium, řekne muž, a žena skočí na špek. Žena si myslí, že se jí lichoť. A tak mystérium rodí děti. Mystérium vozí kočárky. Mystérium vyměňuje plenky. Mystérium uklízí podlahu. Mystérium dělá pořádek v kuchyňský lince. Muž si zatelefonuje a odjede autem pryč. Mystérium vezme několik mrkví a dá je do hrnce. Mystérium pláče. Proč tak často pláčou?

Co když člověk nenávidí svou vlastní zem? Co když nenávidí svůj domov? Co když nenávidí sám sebe? Co může v takovém případě dělat? Kam může v takovém případě jít? Hrdý buď, žes Fin. Tragikomická zpověď mladé finské dramaticky o hledání ideálního ostrova pro své vlastní já. Autorčina cesta z domova napříč kulturami s cynickým nadhledem vyvrací verše Johna Donna, že „žádný člověk není ostrov sám pro sebe“.

Hra vznikla jako dárek pro Divadlo LETÍ k jeho 10. výročí a je první částí tzv. pokojové trilogie Saary Turunen.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

POKOJ MEDÚZY (MEDUSAN HUONE, 2019)

Saara Turunen

Finsko

Překlad: Alžběta Štollová

Žánr: činohra (divadelní esej)

Obsazení: variabilní

V řecké mytologii byla Medúza krásná mladá dívka, která byla znásilněna bohem Poseidónem, protože odmítla jeho lásku. Za trest ji Athéna proměnila v hroživou příšeru s hady místo vlasů a smrtícím pohledem. Turunen se legendou detailně zabývala a zjistila, že všechny příběhy s ní spojené se týkaly mužů a jejich pohledu na věc. Medúza byla zachycena vždy pouze jako objekt touhy anebo děsivé monstrum. Turunen se rozhodla tento nedostatek napravit a pohlédnout na příběh očima Medúzy.

Saaru Turunen nadchla esej Hélène Cixous (ve finštině vyšla ve výboru pojmenovaném *Smích Medúzy a jiné ironické texty*, 2013), která se stala důležitou inspirací pro autorčin text. Podle Cixous je základním stavebním kamenem mýtu strach z ženy a jejího chtíče. Podle ní není Medúza nestvůra, ale krásná smějící se žena. A právě pro tento svůj smích představuje pro patriarchát hrozbu. *Pokoj Medúzy* se opírá o slavný mýtus, ale kráčí ve stopách eseje Hélène Cixous. Jedná se o snový obraz moci spojené s genderem. Hra tematizuje společenské tendence utlumování projevů sexuálního obtěžování a znevažování snah ženy neustále si obhajovat svůj vlastní prostor a právo na sebevyjádření.

Hra, která je druhým dílem tzv. pokojové trilogie, měla v autorčině režii premiéru 21. 2. 2019 v helsinském divadle Q-teatteri. Po dobu uvádění byly všechny reprízy vyprodané. Představení bylo pozvané na mezinárodní Divadelní festival v Tampere a hostovalo na scéně finského Národního divadla v Helsinkách. Hra získala Cenu Lea za nejlepší finskou hru roku 2019.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TENNESSEE WILLIAMS V DILIA

SKLENĚNÝ ZVĚŘINEC (THE GLASS MENAGERIE, 2015)

Tennessee Williams

USA

Překlad: Gabriela Fialová

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Klasické dílo americké poválečné dramatiky v novém překladu se odehrává v uzavřeném rodinném kruhu mezi matkou a jejími dvěma dospělými dětmi. Amanda a její senzitivní dcera Laura jsou závislé na jediném výdělečně činném členu rodiny – Tomovi. Dvaadvacetiletý Tom je proto nucen zastávat roli otce a manžela, aniž by mohl jít svou vlastní životní cestou. Uvnitř rodiny vznikají nejen generační pŕtky, ale doléhá na ni i trauma z nedostižitosti „amerického snu“. Pocit neúspěchu, pronásledující rodinu, kterou opustil otec, si každý kompenzuje „útěkem“ do svého ideálního světa. Amanda „utíká“ ke vzpomínkám z mládí, Tom k filmovým hrdinům a Laura ke sbírce skleněných zvířátek. Návraty do reality jsou pro každého z nich jinak složité, ale přímo „bolestivé“ jsou pro čtyřiaadvacetiletou postiženou Lauru. Příchodem energického a optimistického Jima – potenciálního Lauřina ženicha, se nakrátko zdá, že se jejich sny promění ve skutečnost, ale...

Text v elektronické verzi je k dispozici v DILIA.

TRAMVAJ DO STANICE TOUHA (A STREETCAR NAMED DESIRE, 1947)

Tennessee Williams

USA

Překlad: Ester Žantovská

Žánr: činohra

Obsazení: 6 mužů, 6 žen

Madam se nehodlá vrátit k učení ve škole, kdepak! Dokonce se klidně vsadím, že vůbec neplánovala někdy se do Kautelu vrátit. Taky nedala ve škole dočasnou výpověď, než si zklidní nervy! Kecy prdy! Ani náhodou. Vykopli ji votamtad' už na jaře, ještě před koncem školního roku – a mrzí mě, že ti musím sdělit příčinu tohoto vyhazovu: drž se – sedmnáctiletý kluk...se kterým se madam Blance zapletla.

Ža půlstoletí od doby, co byla napsána, přesvědčila Williamssova hra o své univerzalitě – konflikt mezi brutalitou a něhou, kultivovaností a pudovostí, který probíhá uvnitř všech postav, a touha po lásce, která je spojuje, neztratily nic na své aktuálnosti – stejně jako Williamssova otázka po možném soužití lidí s odlišnými pohledy na život a na lásku v jednom prostředí.

Existenciálně-sociální drama v sobě skrývá drsný, smutný a působivý příběh o touze po lásce, beznaději. Blanche přijíždí do neznámého města za svou sestrou Stellou, která se provdala za hrubého Stanleyho. Blanche je labilní, zoufalá, osamělá, utíká před zkaženým životem. Se Stanleyem má konflikty a cítí příležitost v soužití se starým mládencem Mitchem. Blanche přede všemi tají různou minulost, ale ta ji zakrátko dostihne i zde. Nejznámější hra

amerického klasika, za níž Williams dostal v roce 1949 Pulitzerovu cenu, v nejnovějším překladu Ester Žantovské.

Text je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

TENNESSEE WILLIAMS

*(25. 3. 1911) – †(25. 2. 1983)

Autor více než 35 divadelních her, několika filmů a kratších prací, dramatik spojený především s tradicí amerického jihu. Narodil se v rodině alkoholika a krásné jižanky. Později nad ním jeho úzkostlivá matka držela ochrannou ruku. Vyrůstal společně se sestrou, u které se později rozvinula schizofrenie (a jako jedné z posledních provedena lobotomie). Williams celoživotně zápasil s nervovým vyčerpáním, kolapsy, na několikrát dokončoval školu. Celá léta byl nervově nevyrovnaný Williams závislý na nejrůznějších drogách, které mu pomáhaly jak tvořit, tak odpočívat.

Jeho psychologická dramata se často dotýkají mezilidských vztahů a hranic pravdy a iluze. Vyrovnával se v nich (někdy nevyřčeně) se svou homosexualitou. První cenu získal za sbírku aktovek nazvanou *American Blues*, ale první skutečný úspěch přinesla až hra *Skleněný zvěřinec* (*The Glass Menagerie*, 1945). Následovala ještě slavnější *Tramvaj do stanice touha* (*A Streetcar Named Desire*, 1947), za níž získal Pulitzerovu cenu. V následující dekádě, kdy uvedl každé dva roky na scénu novou hru, vznikla další Pulitzerovou cenou ověřená hra *Kočka na rozpálené plechové střeše* (*Cat on a Hot Tin Roof*, 1955).

V letošním roce se slaví 40leté výročí jeho úmrtí.

NABÍZÍME NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

LINCK & MÜLHAHN (2022)

Ruby Thomas

Velká Británie

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy

Nadějná mladá dramatička Ruby Thomas dostala na objednávku od svého domovského Hampstead Theatre napsat scénář hry. Vybrala si skutečný příběh z konce 18. století pro to, aby ukázala, že existují i alternativní typy milostných příběhů. Svůdnický rytíř Anastasius, který nevěří na lásku, a proto přebíhá od jedné milostné plotky ke druhé, potkává vášnivou Catherinu, která otřese jeho dosavadním životem a přiměje ho poprvé v životě pomýšlet na svatbu. Do této chvíle to vypadá, jako by to byl jen klasický pohádkový narativ. Zvrat ve hře ovšem nastane ve chvíli, kdy se ukáže, že Anastasius mlží nejen okolo svého původu, profese, ale také genderové identity... Pak se teprve doběla rozehrívá soudní tribunál, při kterém sice padají vtipné hlášky, zároveň nás z něj ale mrazí, protože jde o život. Pro všechny obžalované.

Ruby Thomas se touto hrou snaží prokázat, že nejistota ohledně identity existovala již mnohem dříve, než jsme ochotni si připustit. Autorka má na svém kontě již dvě předchozí vyprodané hry na Hampstead Theatre

(*Either a The Animal Kingdom*), přičemž druhý zmíněný považuje list *The Guardian* za „ryzí divadlo“.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

THE GRAPES OF REASON (JÄRJEN HEDELMÄT, 2022)

Saara Turunen

Finsko

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Text *The Grapes of Reason* (Hrozný rozum) je třetí díl tzv. pokojové trilogie Saary Turunen, kterému předcházely hry *Přízrak obyčejnosti* a *Pokoj Medúzy*. Celá trilogie se vyznačuje obrazivým jazykem, rychlým střídáním obrazů, propracovaným rytmem a prolínáním prostoru soukromého, veřejného a metaforického.

Ústředním tématem hry je žena a její rozhodnutí ohledně reprodukce. Ztratit sama sebe v touze být dokonalou matkou nebo žít s úzkostí spojenou s bezdětností? Žena pracuje na počítači a vedle tiká kuchyňská minutka. Chór matek držící potomky v zavínovačkách ji z práce vyrušuje a snaží se ji navést na cestu mateřství. Žena je rozpolcená, neví, jak se rozhodnout. Starší žena-matka pronásleduje uklízeče a poučuje ho, jak úklid provést správně. Mladá žena se není schopná ztotožnit s obrazem sexy hereček v pornofilmu, které sleduje její manžel, ani plnit absurdní pokyny svého terapeuta. Zmatek a utrpení plynoucí z vlastních rozhodnutí prochází celým textem, až vše dospěje do konečného danse macabre, kde jsou si všichni rovni bez rozdílu voleb, které v životě učinili...

Turunen se v textu zamýšlí nad konfliktem mezi tělesností a racionalitou. Co se stane, když je tělesnost potlačena? Kde sídlí rozkoš? Proč se ženské tělo znovu a znovu stává obětí touhy po kontrole?

Název díla odkazuje na román Johna Steinbecka *Hrozny hněvu*, který zkoumá dopady kapitalismu na americkou chudinu. Turunen svou pozornost upírá na problematiku soužití těla a rozumu a tělo zmučené našimi racionálními rozhodnutími.

Hra měla premiéru v helsinském divadle Q-Teatteri v září 2022.

Text finského originálu a anglického překladu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

RAGING MOTHER (KUIN RAIVO ÄITI, 2022)

Hanna Vahtikari

Finsko

Žánr: monodrama (komedie)

Obsazení: 1 žena

Každý na světě si myslí, že ví, jaké vlastnosti by měla mít správná matka. Trpělivá, klidná, vyrovnaná... Ale co když je žena temperamentní, impulzivní a lehce potrhlá? Může být stále dobrou matkou?

Herečka a dramatička Hanna Vahtikari nám ve svém monodramatu *Raging Mother* (Běsnící matka s podtitulem Pokus o zpracování kolektivních pocitů mateřské hanby) dává kousavě vtipně nahlédnout do života ženy, která se stala matkou. Sledujeme příběh nekonečného souboje s časem, prostorem a sama sebou. Každodenní momenty pohybuji se mezi šílenstvím a zoufalstvím, humor rodící se z extrémních situací, potlačovaná agrese, ale i něha a láska, která pomáhá hlavní hrdince – matce to všechno přežít.

Hra se nebojí ukázat stinné stránky mateřství a neohroženě zpochybňuje zakořeněné mýty kolem něj. *Běsnící matka* je upřímný a zábavný popis boje, který se běžně nazývá mateřství. Premiéra hry se odehrála na Festivalu Fringe v Edinburghu v roce 2022.

Text finského originálu a anglického překladu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Premiéry a užití děl

7. 10. 2022

Moravské divadlo Olomouc

Jerry Hermann:

HELLO, DOLLY!

muzikál

14. 10. 2022

Severočeské divadlo Ústí nad
Labem

Frederick Loewe:

MY FAIR LADY

muzikál

2. 11. 2022

Festival Janáček Brno 2022

Národní divadlo Brno

Leoš Janáček:

Z MRTVÉHO DOMU

opera

24. 11. 2022

Národní divadlo

Richard Strauss:

RŮŽOVÝ KAVALÍR

opera

3. 12. 2022

Městské divadlo Kladno

Katarzyna Gaertner:

NA SKLE MALOVANÉ

muzikál

16. 12. 2022

Divadlo F. X. Šaldy Liberec

Emmerich Kálmán:

ČARDÁŠOVÁ PRINCEZNA

opereta

16. 12. 2022

Moravské divadlo Olomouc

Antonín Dvořák:

RUSALKA

opera

18. 12. 2022

Slezské divadlo Opava

Antonín Dvořák:

JAKOBÍN

opera

Informujeme

HELLO, DOLLY!

Na motivy frašky Johanna Nepomuka Nestroye vytvořil americký spisovatel a dramatik Thornton Wilder v roce 1938 hru s názvem *The Merchant of Yonkers* (Kupec z Yonkersu). Nesetkala se ale s kladnými ohlasy, a tak ji přepracoval do titulu „*The Matchmaker*“ (Dohazovačka), který se stal úspěšný. Hry se dále ujali libretista Michael Steward a skladatel Jerry Hermann a přepracovali ji do podoby muzikálu s názvem *Hello, Dolly!* Superhvězda mezi muzikály měla premiéru 16. 1. 1964 v St. James Theatre. Během několika měsíců bylo jasné, že se stane absolutním světovým hitem. Premiéra v Moravském divadle Olomouc se uskutečnila 7. října.

MY FAIR LADY

Severočeské divadlo opery a baletu v Ústí nad Labem uvedlo 14. října premiéru slavného muzikálu *My Fair Lady*. K americké inscenaci z roku 1956 napsal libreto Alan Jay Lerner a hudbu skladatel Frederick Loewe. Inspirací pro tvůrce muzikálu byla slavná divadelní hra Georga Bernarda Shawa *Pygmalion* z roku 1912. Známy příběh o chudé květinářce Elize Doolittlové, kterou si vzal do parády profesor fonetiky. Režie se ujal Filip Nuckolls v hudebním nastudování Miloše Formáčka.

DER SCHATZGRÄBER

Opera skladatele Franze Schrekerera *Der Schatzgräber* byla považována za jednu z nejhranějších oper Výmarské republiky a autorovi přinesla jeho největší jevištní úspěchy. Existují důkazy o 385 představeních v 50 různých městech mezi lety 1920 až 1932. Národními socialisty byla opera označena jako „degenerovaná“ a upadla do zapomnění. Své renesance se dočkala až na

konci 20. století. Děj opery se odehrává ve středověkém pohádkovém prostředí a vypráví příběh nemocné královny, jejíž zdroj krásy a plodnosti – její šperky zmizí. Ustaraný král na radu svého dvorního šaška zaměstná „zvláštního vyšetřovatele“ jehož kouzelná loutna dokáže najít skryté poklad. Premiéra za užití nového hudebního materiálu se konala 28. října v Operá National du Rhin in Strasbourg et Mulhouse ve Francii.

RŮŽOVÝ KAVALÍR

Nejslavnější operu Richarda Strausse *Růžový kavalír* uvedlo Národní divadlo na scéně Státní opery v premiéře 24. listopadu. Pražský operní dům připravil operu jako remake původní inscenace berlínské opery režiséra Andrease Homokiho, současného intendanta Opery v Curychu. Premiéra se konala u příležitosti 100. výročí od chvíle, kdy Richard Strauss v dnešní Státní opeře tuto svou operu dirigoval. Zápletka opery se týká lásky zralé ženy Maršálky k mladému milenci Oktaviánovi, která se své lásky s nadhledem vzdá ve prospěch mladé dívky. Oktavián, který patří k typu takzvaných kalhotkových rolí, tedy těch, kdy mezzosopranistka vystupuje coby mladý muž a dostává se do choulostivých situací, ať už s ženami nebo muži, má mimo jiné provokovat fantazii diváků. V díle je plno narážek na nešvary společnosti, uměle vymyšlené rituály, pomluvy a egoismus. Pražské nastudování hudebně řídí Gabriel Feltz.

JAKOBÍN

Inspirací pro *Jakobína* bylo Dvořákovi jeho dětství, kdy chodil hrát na kůru a k muzice v rodné Nelahozevsi i jejím okolí, kdy byl učitelem Štěpán Benda, V postavě učitele se také objevily Dvořákovy vzpomínky na jeho učitele Antonína Liehmana. Libreto k opeře napsala Marie Červinková-Riegrová.

Slezské divadlo Opava uvedlo operu *Jakobín* jako poslední premiéru minulého roku 18. prosince pod taktovkou dirigenta Josefa Štefana v režii Jany Andělové Pletichové.

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

ZEMŘEL JOSEF FORBELSKÝ

V nedožitých 92 letech zemřel 14. listopadu 2022 Josef Forbelský, vysokoškolský pedagog a překladatel ze španělštiny, laureát Ceny Josefa Jungmanna pro rok 2016. Vystudoval španělštinu a češtinu na Univerzitě Karlově, posléze svou odbornost rozšířil i o francouzštinu. Ve své odborné i překladatelské činnosti se věnoval zejména barokním autorům, jako jsou např. Louis de Góngora, Miguel de Cervantes či Baltasar Gracián – za překlad Cervantesova románu *Persiles a Sigismunda* získal již zmíněné ocenění. Vedle toho se věnoval španělským autorům 20. století a také oblasti hispanoamerických autorů. Po své habilitaci v r. 1991 vedl španělské oddělení na Ústavu románských studií. Za celožitovní přínos k šíření španělské kultury obdržel řád Isabely Kastilské, který uděluje španělský král.

100 LET OD NAROZENÍ JANA VLADISLAVA

15. ledna uběhlo 100 let od narození českého básníka a překladatele Jana Vladislava. Vlastním jménem Ladislav Bambásek vystudoval na Univerzitě Karlově komparatistiku a absolvoval také dva semestry

srovnávacích dějin literatury na univerzitě v Grenoblu. Za normalizace založil samizdatovou edici Kvart, v níž vyšlo přes 120 titulů, a byl jedním z prvních signatářů Charty 77. Mezi lety 1981 a 2001 pobýval v exilu ve Francii, kde vedl na Vysoké škole sociálních věd seminář o neoficiální kultuře v zemích za železnou oponou. V literatuře se věnoval především poezii, ale psal také knihy pro děti a mládež, eseje či kritiky. Překládal ze sedmi jazyků, v roce 2001 byl vyznamenán Státní cenou za překladatelské dílo a v roce 1998 obdržel Cenu PEN klubu za celožitovní dílo. Zemřel 3. března 2009.

140 LET OD NAROZENÍ A 100 LET OD ÚMRTÍ JAROSLAVA HAŠKA

Hned dvě kulatá výročí připomínáme v první polovině roku 2023 u prozaika Jaroslava Haška: 30. dubna uplyne 140 let od jeho narození a 3. ledna to bylo přesně 100 let od úmrtí. Spisovatel a novinář Jaroslav Hašek je autorem jedné z nejpřekládanějších českých knih – jeho bravurní satirické *Osudy dobrého vojáka Švejka* baví v Čechách i v zahraničí. Právě ve svém nejslavnějším díle reflektoval své zkušenosti z 1. světové války, kdy působil na frontě v Rusku a od r. 1916 byl členem Československých legií. Čtyřdílnou sérii nestihl před smrtí dokončit. Dopsal ji za něj Karel Vaněk, který se ale vzdálil původnímu rázu románu. Vedle *Osudů* napsal Jaroslav Hašek na 1 200 povídek, črt a humoresek, které publikoval především časopisecky. Zemřel předčasně v nedožitých 40 letech na vrozenou srdeční chorobu.

SVĚT KNIHY 2023

28. ročník největšího českého knižního veletrhu se uskuteční 11.–14. května již tradičně na Výstavišti v pražských Holešovicích. Změnou oproti předchozím ročníkům je téma. Dříve bylo zvykem, že byly jednotlivé ročníky věnovány různým literaturám zemí, která byla na veletrhu jakožto „čestný host“. Letos se pořadatelé rozhodli věnovat autorům, kteří se přesunuli či se stále přesouvají různými zeměmi, jazyky, ale i kulturami. „Autoři bez hranic“ je téma, které má oslavovat překračování hranic forem, žánrů či ustálených návyků.

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

Zastupujeme

Mediální oddělení informuje o nově zastupovaných autorech, k jejichž dílům je oprávněno zprostředkovat licenci.

MIROSLAV ŠTĚPÁNEK (1923–2005)

Miroslav Štěpánek, výtvarník, režisér a scénograf animovaného filmu se narodil v Libčicích nad Vltavou. Po absolvování obecné školy přešel na Dvořákovo gymnázium v Kralupech nad Vltavou, po složení maturitní zkoušky začal externě studovat na Státní odborné keramické škole v Praze. Krátce studoval na FF UK v Praze obor kunsthistorie, tato studia však nedokončil. V roce 1950 absolvoval na DAMU v oboru scénografie. Součástí studia byla tříletá část výuky výtvarné průpravy u malíře a grafika prof. Františka Tichého na VŠUP.

Již během studia scénografie na sebe Štěpánek upozornil svými návrhy scénografických návrhů pro loutkové divadla. V době studií například navrhl výpravu i loutky ke hře Josefa Pehra a Leo Spáčila *Guliver v Maňáskově* pro loutkářský soubor posluchačů III. ročníku AMU, která měla premiéru 18. 11. 1949 v pražském studentském divadle Disk. Na začátku své profesionální dráhy vytvořil také několik scénografických prací, např. pro balet Národního divadla v Praze.

S filmem začínal Miroslav Štěpánek jako výtvarník u Václava Bedřicha, mj. na filmu *Modré pondělí*. Spolu se scenáristou Ivanem Urbanem a režisérem Břetislavem Pojarem byl režisér Miroslav Štěpánek výtvarníkem legendárního animovaného seriálu o dvou plyšových medvědech *Pojďte pane, budeme si hrát*. Stejnou funkci zastával u sérii kreslených snímků *Dášeňka, příběhů s Kamenáčem Billem* a u dalších snímků, na nichž byl autorem výtvarné koncepce, tvůrcem postav a výtvarných návrhů.

Umělecký rukopis Miroslav Štěpánka je zachován pro další generace dětí i dospělých na takřka padesáti filmových pásech. Z nich jmenujme např. *Kočíčí slovo*, *Malování pro kočku*, *Město smutku*, *Jabloňová panna*, *Co žízala netušila*, *Black and White* a další.

V roce 2003 obdržel Miroslav Štěpánek Cenu Andreje „Nikolaj“ Stankoviče za celoživotní dílo v oblasti českého animovaného filmu, za autorství výtvarné podoby a animační technologie seriálu *Pojďte pane, budeme si hrát*, za režii tohoto a za zásadní podíl na dalších snímcích. Cenu získal Miroslav Štěpánek rovněž za svůj více než dvacetiletý nekompromisní postoj k situaci v českém animovaném filmu.

Rozsahem svého díla, jeho růzností a zejména přínosem pro český animovaný film lze osobnost Miroslava Štěpánka řadit k předním uměleckým osobnostem animovaného filmu.

JOSEF SKUPA (1892–1957)

Josef Skupa, loutkář, autor, režisér, výtvarník a herec loutkového divadla, původně profesor matematiky a kreslení, se narodil ve Strakonících. Byl absolventem Umělecko-průmyslové školy v Praze. V době 1. světové války byl převelen do Plzně, kde mu byla nabídnuta externí spolupráce s Městským divadlem ve funkci scénografa. Ačkoliv se cítil přitahován „velkým“ divadlem, zvítězila jeho láska k loutkám a brzy se stal předním členem souboru a posléze i vedoucím Loutkového divadla českých Feriálních osad v Plzni.

Roku 1920 vyřezal řezbář Karel Nosek podle Skupova návrhu figurku Spejbla, který měl být partnerem Kašpárka, roku 1926 pak vyřezal řezbář Gustav Nosek loutku Hurvínka. Výtvarně jsou obě postavičky poznamenány dadaismem. Spejbl ve fraku s bílými rukavicemi a zároveň obutý do dřeváků je dadaistickým klaunem, díky jehož komice mohl Skupa zesměšňovat jevy dobově přesně vymezené. Hurvínek typově navazoval na roli Kašpárka, současně reprezentoval věčně oponující mláďá.

Josef Skupa vytvářel s touto dvojicí „otce a syna“ představení jak pro děti, tak pro dospělé, ve kterých bylo možné nalézt paralelu s humorem a satirou „Osvobozeného divadla“.

Od počátku 30. let nahrával Josef Skupa skeče a výstupy obou postavček na gramofonové desky Ultraphon a His Master's Voice. Obě postavičky byly ztvárněny Josefem Skupou, basem Spejbla a fistulkou Hurvínka.

V roce 1930 založil Josef Skupa zájezdový soubor Plzeňské loutkové divadlo, se kterým jezdil po celé republice. V té době se v představeních objevili další postavy, dnes již zlidovělá Máníčka, Bábinka a Žeryk.

Za okupace byla činnost Skupova divadla přísně sledována. Přesto vytvořil úspěšná představení, např. *Robinson Hurvínek* nebo *Dnes a denně zázraky*.

V roce 1944 byl Skupa zatčen a Plzeňské loutkové divadlo bylo zrušeno, na jeho tradici navázal Josef Skupa až po válce, kdy v Praze založil Divadlo Spejbla a Hurvínka, jehož činnost převzal po smrti Josefa Skupy Miloš Kirschner (1927–1996).

PETER DEMETZ (21. 10. 1922)

Peter Demetz je emeritním profesorem Yale University v USA v New Havenu, uznávaný germanista, literární vědec, kritik a překladatel. Narodil se do německo-židovské rodiny, ve které měla rovnocenné zastoupení jak německá, tak česká řeč a kultura. Maminka byla z pražské židovské rodiny, tatínek pocházel z jižního Tyrolska a byl režisérem a dramaturgem v tehdejší pražském Německém divadle. Po vyhlášení protektorátu se rodina přestěhovala do Prahy. Osud části příslušníků

rodiny pro jejich původ skončil tragicky. Peter Demetz byl za války totálně nasazen v Německu.

Po válce se věnoval studiu němčiny a angličtiny. Na Karlově univerzitě studoval pod vedením Ladislava Riegera a Jana Patočky. Vystudoval religionistiku, germanistiku a bohemistiku.

Po svém doktorátu v roce 1949 se rozhodl z Československa emigrovat.

V roce 1951 se stal v Německu prvním kulturním redaktorem v české sekci Radia Svobodná Evropa.

Rozhodl se dále pokračovat ve studiích na Columbia University a později na Yale University. Na Yale působil nakonec sám jako docent a profesor německé literatury.

Je autorem mnoha studií a knih o pražské německé literatuře. Řada jeho děl reflektuje vzpomínky na Prahu, z nichž česky vyšly *Kafka a Praha, České slunce, moravský měsíc, René: pražská léta Rainera Marii Rilka, Praha černá a zlatá, Aeroplány nad Bresciou nebo kniha esejů Dějiště: Čechy, Praha ohrožená 1939–1945*. Kniha *Diktátoři v biografu* zachycuje vztah Lenina, Mussoliniho, Hitlera či Stalina k filmu.

Z češtiny do němčiny přeložil například Babičku Boženy Němcové, verše Františka Halase a Jiřího Ortena. Po roce 1989 přednášel i na českých a moravských univerzitách.

Peter Demetz je nositelem mnoha cen a vyznamenání.

ARTUR LONDON (1915–1986)

Artur London byl československý komunistický politik, diplomat a publicista. Narodil se v židovské rodině, jeho otec se po návratu z první světové války živil v Ostravě jako dělník a aktivně se zapojoval do levicové činnosti. Od mládí byl i Artur London členem KSČ.

V roce 1937, již s manželkou Lisou, byl poslán do Španělska, kde se připojil k mezinárodním brigádám. Po nacistické okupaci Francie vstoupil do francouzského odboje. V roce 1942 byl po svém zatčení deportován do koncentračního tábora v Mauthausenu.

Do své vlasti se vrátil s dětmi a ženou na sklonku roku 1948. V roce 1949 pracoval již jako náměstek ministra zahraničních věcí V. Clementise. Na počátku roku 1951 byl zatčen a uvězněn, byl jedním ze spoluobviněným v procesu s Rudolfem Slánským, který se konal v listopadu 1952. London byl odsouzen k doživotnímu vězení. V roce 1956 byl usnesením prezidia Nejvyššího soudu zproštěn viny a rozsudek nad ním byl zrušen.

Od roku 1963 se vrátil s rodinou do Francie, kde podle svých zážitků sepsal společně se svojí ženou knihu *L'Aveu, český Doznání*.

Ve Francii byla kniha poprvé vydána v roce 1968, krátce v roce 1969 bylo možné knihu zakoupit i na našem trhu do zákazu jejího šíření. Na základě knihy vznikl i stejnojmenný politický thriller v režii Costy Gavrasy s Yvesem Montandem v hlavní roli.

REJSTŘÍK

ČESKÉ HRY

David Drábek, Tomáš Belko, Darek Král – ELEFANTAZIE (2020)
David Drábek, Pierre Beaumarchais – FIGAROVA SVATBA: ANDĚLÉ, ŠNECI A LIDÉ (2011)
David Drábek, František Ferdinand Šamberk – JEDENÁCTÉ PŘÍKÁZÁNÍ
ANEK MUCHOLAPKA (2013)
David Drábek – KANIBALKY: SOUMRAK SAMCŮ (2018)
David Drábek – KANIBALKY 2: SOUMRAK STARCŮ (2021)
David Drábek, James M. Barrie – PETR PAN A OCEÁN NADĚJE (2020)
Vojtěch Honig – PĚT MINUT DO KONCE SVĚTA (2022)
Viliam Klimáček – BÁRBI HLADÁ KENA (2022)
Viliam Klimáček – DUBČEK V METRU (2018)
Viliam Klimáček – MEČIAR (2016)
Miroslav Oupic – JE MI TEPRVE SEDMDESÁT
Jiří Teper – CÍRKUS KAPITÁNA RAMBOUSKA aneb POHÁDKA Z MANÉŽE
Jiří Teper – O MALÉ HASTRMANCE
Jiří Teper – OLE ZAVŘIOČKA
Jiří Teper – POHÁDKA O FINTIVÉM UPÍROVI

PŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Woody Allen, Ethan Coen, Elaine Mayová – VŠECHNO JE RELATIVNÍ (RELATIVELY
SPEAKING, 2011)
Woody Allen – VÝSTŘELY NA BROADWAYI (BULLETS OVER BROADWAY)
Luis Aratjo – ZAMILOVANÝ KAFKA (KAFKA ENAMORADO, 2013)
Eric Assous – ŽENA Z HOTELU MICHELANGELO (LA FEMME DU MICHEL ANGE, 2013)
Thomas Eccleshare – PASTORÁLA (PASTORAL, 2013)
Jean-Claude Grumberg – NEVĚŘÍM! (MOI JE CROIS PAS!, 2012)

Robin Hawdon – ČEST MEZI ZLODĚJI (HONOUR AMONGST THIEVES, 2019)
Thomas Köck – HRÁT SI NA RÁJ (ZÁPAD. LABUTÍ PÍSEŇ) (PARADIES SPIELEN
(ABENDLAND. EIN ABGESANG), 2017)
Salomé Lelouch – TO JSI ŘÍKAT NEMĚLA! (FALLAIT PAS LE DIRE!, 2021)
Wolfram Lotz – POLITICI (DIE POLITIKER, 2019)
Duncan Macmillan – STVŮRA (MONSTER, 2007)
Jean-Pierre Martinez – KARANTÉNA (QUARANTAINE, 2021)
Juan Mayorga – GOLEM (EL GOLEM, 2022)
Mark O'Rowe – PŘÍSTUP (THE APPROACH, 2018)
Pier Paolo Pasolini – CALDERÓN
Terry Pratchett, Stephen Briggs – NOHY Z JÍLU (FEET OF CLAY, 2007)
Yael Ronen, Dimitrij Schaad, Yuval Noah Harari – (R)EVOLUCE. NÁVOD NA PŘEŽITÍ
VE 21. STOLETÍ ((R)EVOLUTION, 2019)
Andreas Sauter, Bernhard Studlar – PENÍZE – SEM S NIMI (GELD – HER DAMIT, 2009)
Saara Turunen – PŘÍZRAK OBYČEJNOSTI (TAVALLISUUDEN AAVE, 2015)
Saara Turunen – POKOJ MEDÚZY (MEDUSAN HUONE, 2019)
Tennessee Williams – SKLENĚNÝ ZVĚŘINEC (THE GLASS MENAGERIE, 2015)
Tennessee Williams – TRAMVAJ DO STANICE TOUHA (A STREETCAR NAMED DESIRE, 1947)

NEPŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Ruby Thomas – LINCK & MÜLHAHN (2022)
Saara Turunen – THE GRAPES OF REASON (JÄRJEN HEDELMÄT, 2022)
Hanna Vahtikari – RAGING MOTHER (KUIN RAIVO ÄITI, 2022)

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

NOMINUJTE NA CENU EVALDA SCHORMA 2022!

**Cena je určena pro studenty DAMU, JAMU, FFUK, FFMU,
FFUP a FPF za původní hru, dramaturgii či překlad.**

Dílo může nominovat jakákoli fyzická osoba, zejména však pedagogové
a studenti výše uvedených škol a divadelní odborná veřejnost.

Uzávěrka nominací: 31. března 2023!

Nominace musí obsahovat zdůvodnění, kontakt na nominujícího
a nominovaného a samotný text, který je nominován,
a musí být doručena jednak v písemné formě na adresu DILIA,
Krátkého 143/1, 190 00 Praha 9 a také e-mailem na spalova@dilia.cz,
nejpozději do 31. března 2023.

DUBČEK: Nechápete, čoho boli Rusi schopní?! Mohli bombardovať Prahu, mohli vypáliť naše mestá. Ale Kriegla si vážim. Mal právo urobiť, čo urobil. Ale ja nie! S mojou zodpovednosťou nie! Všetci sme mali rodiny, nebolo isté, či ich ešte niekedy uvidíme. Od nás záviselo, či budú v Československu ďalší mŕtvi, alebo sa situácia upokojí. Najmä odo mňa! Oddaľoval som podpis, ako sa dalo, len aby som vyrokoval výhodnejšie podmienky.

(Viliam Klimáček: Dubček v metru)

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají. V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.